

19 April 2025

Istanbul Kent University

1ST

INTERNATIONAL
KENT SYMPOSIUM

CITY AND LITERATURE

Book of Abstracts
Bildiri Özet Kitapçığı

19 APRIL 2025

ISTANBUL KENT UNIVERSITY

ISTANBUL, TURKEY

**INTERNATIONAL KENT SYMPOSIUM I
CITY AND LITERATURE**

**ULUSLARASI KENT SEMPOZYUMU I
KENT VE EDEBİYAT**

Organized by Istanbul Kent University School of Foreign Languages

Düzenleme Kurulu / Organizing Committee

Öğr. Gör. Ahmet Ergenç, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Öğr. Gör. Alexis Jo Allen, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Deniz Karaca, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Duygu Özgür, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Esen Kunt, *Nişantaşı Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Gülşen Pelin Olcay, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Öğr. Gör. Handan Akın, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Orkun Aziz Aksoy, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Öğr. Gör. Pınar Bilgin, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Öğr. Gör. Selim Burak Yeşildağ, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Sezen Tarakçı, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Sinem Yıldız, *İstanbul Kent Üniversitesi*

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Committee

Prof. Dr. Zeynep Sayın, *Akademie Der Bildenden Künste Wien*

Prof. Dr. Mine Özyurt Kılıç, *Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi*

Prof. Dr. Zeynep Uysal, *Boğaziçi Üniversitesi*

Prof. Dr. Esra Akcan, *Cornell University*

Prof. Dr. Maria Vesperi, *Independent Researcher*

Prof. Dr. Özden Sözalan, *İstanbul Bilgi Üniversitesi*

Prof. Dr. Yalçın Armağan, *Mimar Sinan Üniversitesi*

Prof. Dr. Ferma Lekesizalın, *İstanbul Topkapı Üniversitesi*

Prof. Dr. Vladimír Biloveský, *Matej Bel University*

Doç. Dr. Akin Iwalde, *University of Edinburgh*

Doç. Dr. Angelos Varvarousis, *Autonomous University of Barcelona*

Doç. Dr. Emma Parker, *Leicester University*

Doç. Dr. İnci Bilgin Tekin, *İstanbul Bilgi Üniversitesi*

Doç. Dr. Kyle Larson, *St. Clair County Community College*

Doç. Dr. Lieven Ameel, *University of Tampere*

Doç. Dr. Nilay Kaya, *İstanbul Bilgi Üniversitesi*

Doç. Dr. Şefik Özcan, *Mardin Artuklu Üniversitesi*

Doç. Dr. N. Buket Cengiz, *Kadir Has Üniversitesi*

Doç. Dr. Hüseyin Yurtdaş, *İstanbul Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Onur Işık, *Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Reyhan Özer Taniyan, *Pamukkale Üniversitesi*

Dr. Öğr. Üyesi Öz Öktem, *İstanbul Aydın Üniversitesi*

Dr. Özlem Agvan, *Koç Üniversitesi*

Prof. Dr. Vladimír Biloveský, *Matej Bel University*

İçindekiler / Table Of Contents

Sempozyum Programı / Symposium Program	5
İstanbul'un Edebi Tarihi <i>Dr. Zeynep Zengin, Konuk Konuşmacı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi</i>	6
What is in Omelas' Box? Le Guin's "The Ones Who Walk Away from Omelas" as a Kantian Dystopia <i>Tuba Ünlü Çekiç, İstanbul Kültür University</i>	7
Art, Memory, and the City in Julian Barnes's Metroland and Deirdre Madden's Time Present and Time Past <i>Dr. Meri Tek Demir, Mimar Sinan Fine Arts University</i>	8
Şarkiyatçılık ve Turizmin Ekonomi-Politigi Bağlamında Batılı Seyyahların Yazılı Eserlerinde "Doğu Misafirperverliği" Söylemi <i>Sinem Yıldız, İstanbul Kent Üniversitesi</i> . 9	
Annares'ten Günümüze: Sürdürülebilir Kent Kurguları <i>Tuğba Bozan, Marmara Üniversitesi</i>	10
Sözel ve Görsel Sanatlarla Mekân Deneyimi Üzerine Bir Ders Tasarımı: Kent Üzerine Okumalar <i>Dr. Aydın Akpınar, Marmara Üniversitesi</i>	11
Bir Duyusal Mekan Olarak Kent: 19. Yüzyıl Sonu ve 20. Yüzyıl Başı Seyahatnamelerinde Galata Atmosferi <i>Dr. Özlem Özcan, İstanbul Kent Üniversitesi - Dr. G. Pelin Olcay, İstanbul Kent Üniversitesi</i>	12
Dolapdere'de Zamanın İzleri: Sait Faik Abasıyanık'ın Edebî Temsilinde Kent Hafızası ve Sosyo-Mekânsal Değişim <i>İlayda Kılıç Özokçu, Yıldız Teknik Üniversitesi Kübra Yenice, Hacettepe Üniversitesi</i>	13
Kamusal Mekanların Gündelik Yaşam Pratikleri Üzerinden Değerlendirmesi: Bir Flanözün Gözlemleri <i>Doç. Dr. Nilüfer Kart Aktaş, İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa - Betül Rüveyda Ay Ak, İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa</i>	15
Ölü Evin Tarihi: Yaşar Kemal'in Röportajlarında İstanbul <i>Aslan Erdem, Marmara Üniversitesi</i>	16
"Yine Hep O Yek-Tarz Manzara": Servet-i Fünun Dergisinde Boş Zaman Rutinlerine İçeriden Muhalefet <i>Dr. Deniz Aktan Küçük, Sabancı Üniversitesi</i>	17
Ev Değil, Yuva: Manves City'de Mekânın Posthümanist Dönüşümü <i>Mehlika Cingöz, Marmara Üniversitesi</i>	18
Rizomatik Bir An Arşiv Olarak Reşat Ekrem Koçu'nun İstanbul Ansiklopedisi'nde Kronofotografik Atlasın İnşası <i>Dr. Esen Kunt, Nişantaşı Üniversitesi</i>	19
Türkçe Edebiyat'ta Vagabondlar ve İmkansız Aylaklık <i>Ahmet Ergenç, İstanbul Kent Üniversitesi</i>	20
The Constraints of Modern City Life in William Blake's London and The Chimney Sweeper <i>Assist. Prof. Dr. Muhammed Metin Çameli, İstanbul Aydın University</i>	21
Liminal Urban Spaces in A Portrait of the Artist as a Young Man and The Catcher in the Rye: A Study of Coming-of-Age and Identity Formation <i>Assist. Prof. Maryam Najafibabanazar, Haliç University</i>	22

“Fixing me a moment with her green shade” : An Ecofeminist Approach to the Reception of Lord Byron’s Venice in Henry James’s <i>The Aspern Papers</i> İsmail Onur Sonat, Haliç University.....	23
Changing Perspectives Through Cities in Henry James’s <i>Daisy Miller</i> Güllü Yavuz, İstanbul Kent University.....	24
The Role of Street Art in the Context of Urban Identity Ayça Beyza Ersan, Gebze Technical University.....	25
Ashes to Ashes, Thrones to Dust: <i>Lightlark</i>, the Necropolis of Doom in Fantasy Literature Daas Ghada Khouloud, İstanbul Aydın University.....	26
The Concept of Flaneur in Charles Dickens' A Tale of Two Cities Müge Bottan, İstanbul Kent University.....	27
Beyond the Guidebooks: The Flâneuse in E.M. Forster’s <i>A Room with a View</i> Saliha İrenci, İstanbul Kültür University.....	28
Transtextuality in Orhan Pamuk’s Memories of İstanbul Assoc. Prof. Saman Hashemipour, Haliç University.....	29
City of Fluid Realities: Postmodern Urbanity in <i>Sexing the Cherry</i> Damla Nural, İstanbul Aydın University.....	30
City in Motion: Spontaneous Prose and Urban Experience in Jack Kerouac’s <i>The Subterraneans</i> Selim Burak Yeşildağ, İstanbul Aydın University.....	31
Posthumanist Urbanization: Technology, Nature, and Social Responsibility in High-Rise and Ecotopia Sude Öner, İstanbul Aydın University.....	32
Traces of the Harlem Renaissance: The Deleuzoguattarian Approach to the City in Toni Morrison’s <i>Jazz</i> Enver Keskin, İstanbul Kent University.....	33
Ankara’ya Çizgiden Bakmak M. Murat Uçar, Hacettepe Üniversitesi.....	34
Sait Faik Abasıyanık’ın “Gün Ola Harman Ola” Hikayesindeki Mekan Ve Karakterler Üzerine Bir İnceleme Betül Taşcı Baba.....	35
Flanörün Uğrak Mekânları: Sait Faik’te Kahvehane ve Meyhaneler Dr. Sibel Yılmaz, Orta Doğu Teknik Üniversitesi.....	36
Hulki Bey ve Arkadaşları Romanında 6-7 Eylül Olaylarına Dair Bir İnceleme Sevginur Dikin, Marmara Üniversitesi.....	37
“Bir Beyoğlu Düşü” : Demir Özlü’nün İzinden Fenomenolojik Bir Beyoğlu Okuması Büşra Yavuz, Yıldız Teknik Üniversitesi.....	38
Kenti Adımlarla Yazmak Ahmet Faruk Arancı, Yıldız Teknik Üniversitesi.....	39
Kent İmgesinin Dildeki İz Düşümü: Refik Halit Karay’ın Çete Romanında Hatay Arif Umut Nigar, Muş Alparslan Üniversitesi.....	40
Gerçek Bir Kent Üzerinde Bir Düş Yürüyüşü Ege İmren.....	41
Karşılaştırmalı Edebiyatın Beşiği İstanbul Gönül Kıvılcım.....	42
Şehir Gözünü: Flanörün Dünyaya Bakışı Gürsel Bektaş.....	43
Elif Şafak Romanlarında İstanbul: Kent, Kültür ve Mekân Doç. Dr. Muhammet Kaçmaz, Sakarya Üniversitesi - Perihan Kaçmaz, MEB.....	44

Tahayyül, Temsil, İnşa: Ahmed Refik'in Lale Devri Anlatısında Mekân Temsilleri <i>Rana Kelleci, Dutch Art Institute</i>	45
Bir Edebiyat Metninin Gösteri Mekânı Olarak Masumiyet Müzesi <i>Zeynep Aytekin, Marmara Üniversitesi</i>	46
The Virgin(al) Suicides: The Fading Teenage Girl; The Fading City <i>Alexis Jo Allen, Istanbul Kent University</i>	47
Urban Life as Imperial Messaging: Reshaped Religious Spaces in Roman Provincial Civic Centers <i>Skylar Masuda</i>	48
Class Struggle, Disease, and Urbanization in Nineteenth-century London: A Marxist Historiographical Analysis of Charles Dickens's <i>Bleak House</i> <i>Deniz Ece Mega, Istanbul Aydın University - Berkay Çelebi, Istanbul Kent University</i>	49
The Lost Generation's London: Writing in the Wake of War <i>Ecemnur Yavuz, Istanbul Kültür University</i>	50
J.G. Ballard Gökdelen Romanı ve Homo Sacer Kavramı Üzerinden Geleceğin Kenti Neom: The Line Projesinin İrdelenmesi <i>Bahar Çalışkan, İstanbul Teknik Üniversitesi</i> ..	51
“Muvazenesiz Neşriyatı Muvafık Bir Şekle Koymak”: İzmir Edebiyat Cemiyeti <i>Dr. Yağmur Yıldırım, Özyeğin Üniversitesi</i>	52
İklim Kurgu Edebiyatında Kent ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İlişkisinin Okunması <i>Gizem Nur Öncü, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi - Prof. Dr. Emine Köseoğlu, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi</i>	53
Kent, Kimlik ve Sembolizm: İki Dışil Şehrin Karşılaştırmalı Analizi <i>Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi</i>	55
Yanık Saraylar veya Kentte Kadın İsyanı Var <i>Okan Yılmaz, Yıldız Teknik Üniversitesi</i> ..	56
Kadından Kentlerin Hafızası <i>Erhan Kıvanç, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi</i>	57
Kent ve Öteki: Yusuf Atılgan'ın <i>Bodur Minareden Öte</i> Öyküsünde Mekân ve Yabancılaşma <i>Faruk Başol, Kocaeli Üniversitesi</i>	58
İstanbul'da Kentsel Ulaşımın 20. Yüzyıl Türk Şiirine Yansıması Üzerine Bir İnceleme <i>Dr. Adnan Tetikol, İstanbul Aydın Üniversitesi</i>	59
Orhan Hançerlioğlu ve Selim İleri'nin Öykülerinde Kır, Kent ve Kentleşme: Geleceğin Şehir Plancılarının Algısı <i>Dr. Şenol Erensoy, Kırklareli Üniversitesi - Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi</i>	60
The Literary Spaces of Lisbon: Urban Representation in José Saramago's <i>O Ano da Morte de Ricardo Reis</i> <i>Dr. Berfu Güley Gören Soares, Universidade Nova de Lisboa</i>	62
Cultural Crossroads: American Perspectives on 19th Century Izmir's Urban Experience <i>Assist. Prof. Ayşegül Avcı, Yaşar University - Assist. Prof. Esen Kara, Yaşar University</i>	63
Kent Anlatısının Odağında Beyoğlu: Fikret Adil'in Asmalımscit 74 ve Server Bedi'nin Şeytan Romanlarında Mekânsal Temsil <i>Yeşim Esin Hamamcı, Yeditepe Üniversitesi</i>	64

Kemal Tahir'in "Sağır Dere" ve Adalet Ağaoğlu'nun "Ölmeye Yatmak" Adlı Romanlarında Kent ve Taşra İkilemi Övünç Demiray, Mersin Üniversitesi.....65

Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Sait Faik Abasıyanık'ın Müze Evleri Bağlamında Türkiye'deki Müzecilik Politikalarına ve Yönetimlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış Cafer Sarıkaya, Boğaziçi Üniversitesi 66

SEMPOZYUM PROGRAMI / SYMPOSIUM PROGRAM

19 Nisan 2025 / 19 April 2025

İstanbul Kent Üniversitesi, Taksim Kampüsü / Istanbul Kent University, Taksim Campus

09.00 – 10.00: Kayıt / Registration

10.00 – 10.30: Açılış Konuşmaları / Opening Session

10.30 – 11.15: Konuk Konuşmacı / Keynote Speaker: Dr. Zeynep ZENGİN, *Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi* **İstanbul'un Edebi Tarihi** – Chair: Deniz KARACA

11.30 – 12.45: 1. Oturum / Session 1

12.45 – 14.00: Öğle Yemeği / Lunch

14.00 – 15.00: 2. Oturum / Session 2

15.15 – 16.15: 3. Oturum / Session 3

16.30 – 17.30: 4. Oturum / Session 4

17.45: Kapanış Konuşması / Closing Remark: Prof. Dr. M. Necmettin ATSÜ, İstanbul Kent Üniversitesi Rektörü

18.15: Konuk Konuşmacı / Keynote Speaker: **Latife TEKİN** – Chair: Ahmet ERGENÇ

İstanbul'un Edebi Tarihi

Dr. Zeynep Zengin, Konuk Konuşmacı, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi

İstanbul'un edebi temsillerine odaklanılacak bu çalışmada, mekânın anlatıyı şekillendiren gücü göz önünde bulundurularak şehrin edebi tarihinin bir panoraması sunulacaktır. Franco Moretti, Atlas of the European Novel kitabında coğrafyanın içinde kültürel tarihi barındıran atıl bir kap değil, edebi alana nüfuz eden ve onu derinlemesine şekillendiren bir güç olduğuna dikkat çeker. Lewis Mumford da şehirlerin "biriktirme faaliyetleri"ne değinir ve âdeta bir kap gibi farklı medeniyetlerin, kültürlerin özelliklerini sakladığını söyler. Mumford'a göre şehirler, tarihleri boyunca tüm sakinlerinin aktarabileceğinden çok daha fazlasını "dayanıklı binaları, kurumsal yapıları ve edebiyat ve sanatın simgesel biçimleriyle" geleceğe aktarır. Şehrin tarihiyle beraber gündelik hayatını da yazıya aktararak geçmiş ve şimdiki zamanı birleştirdiği gibi geleceğe dair şehir tahayyüllerine de yer verir. Dolayısıyla mekânların anlatıları nasıl şekillendirdiğiyle beraber edebi metinlerin kentleri nasıl okuduğu sorusu da edebiyat ve coğrafya arasındaki ilişkiyi anlamamızda yol gösterici olur.

Şehri ve şehir anlatımlarını önemli tarihi, siyasi ve sosyal olaylardan bağımsız düşünmenin imkânsızlığı göz önünde bulundurulduğunda özellikle kimi kırılma noktalarının romanda yaygın bir şekilde karşılık bulduğu görülür. İstanbul'un romanlar bağlamında Batılılaşma odağıyla başlayan edebi tarihi, istibdat, işgal, göç ve gecekondulaşma hikâyesiyle devam eder. İstanbul'un ilk roman örneklerinden günümüze kadar olan yolculuğuna baktığımızda şehrin edebi haritasının odak noktaları, yıllar içinde genişleyen sınırları, gündelik hayatı, semtlerin belirgin özellikleri ve bu semtlerin hangi duygularla anlatıldığı, şehrin aynı zamanda sakinleri de olan yazarlar tarafından nasıl görüldüğü ve aktarıldığını takip etmek mümkün hale gelir. Edebiyatın birçok önemli kaleminin, edebi miraslarını devraldıkları yazarların İstanbul tasavvurlarıyla diyalog kurdukları ve bu etkileşim aracılığıyla kolektif bir İstanbul algısının oluşmaya başladığı söylenebilir. Bu çalışmada romanlar -kimi zaman da kurmaca dışı metinler- aracılığıyla şehrin edebi tarihi üzerinde durulacak, İstanbul anlatımlarının zamanla geçirdiği değişim ve yazarların görme biçimlerinin şehre bakışımız üzerindeki etkileri tartışılacaktır.

Keywords: İstanbul, mekân, edebiyat, şehir, kurmaca

Bio: 2009 yılında Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden lisans derecesiyle mezun oldu. 2013 yılında Hikâyeci Yönüyle Refik Halid Karay başlıklı teziyle yüksek lisansını, 2020 yılında Roman Mekânı Olarak Batılılaşma Sürecinde İstanbul başlıklı teziyle doktorasını tamamladı. Yazıları çeşitli edebiyat dergilerinde ve kitaplarda yayımlandı. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'ne bağlı olarak kurulan Ahmet Hamdi Tanpınar Edebiyat Araştırmaları ve Uygulama Merkezi'nde Ahmet Hamdi Tanpınar'ın evrakının dijitalleştirilmesi projesinde yer aldı. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde Dr. Öğr. Üyesi olarak çalışmakta, roman, hikâye ve şehir-kültür üzerine dersler vermektedir. 2022 yılında Erken Cumhuriyet Dönemi Türk Romanlarında İstanbul başlıklı bilimsel araştırma projesini tamamlamıştır.

What is in Omelas' Box? Le Guin's "The Ones Who Walk Away from Omelas" as a Kantian Dystopia

Tuba Ünlü Çekiç, Istanbul Kültür University

This presentation examines Ursula K. Le Guin's "The Ones Who Walk Away from Omelas" (1973) as a dystopian story that discusses moral philosophy, particularly Kantian ethics, in a utopian like city. The city of Omelas appears to be a perfect place full of joy and abundance. However, this happiness is based on a dreadful secret. One innocent child must suffer so that the rest of the city can live in peace. This analysis suggests that the city Omelas is akin to Pandora's box. Contrary to the early utopian description of the city, the readers end up with Omelas' guilt of sacrificing an innocent child for the sake of the majority of citizens. This moral dilemma can be analyzed through the Kantian ethics which is mainly based on his "deontological" philosophy. At this point, this presentation claims that Omelas can be analyzed as an immoral dystopian city which is masked as utopian in terms of violating Kantian ethics within its collective moral dilemmas. Herein, by exploring how the citizens of Omelas respond to this truth—whether they choose to stay or walk away—the presentation highlights this terrifying ethical contradiction in the city. To do so, Le Guin scrutinizes utilitarian thought through the city Omelas and invites her readers to consider morality from a Kantian perspective.

Keywords: City, Ethics, Kant, Deontology, Utopia, Dystopia

Bio: Tuba Ünlü Çekiç is a PhD student of English Language and Literature and an English Language Instructor. She works as a full time Instructor at Istanbul Kültür Üniversitesi. She is doing her PhD at Istanbul Yeniüzyıl University. She graduated from Ege University English Language and Literature in 2014. She received her master's degree from Yaşar University in 2018. She is recently examining bio-politics in dystopian novels in her PhD thesis.

Art, Memory, and the City in Julian Barnes's *Metroland* and Deirdre Madden's *Time Present and Time Past*

Dr. Meri Tek Demir, Mimar Sinan Fine Arts University

This paper explores the relationship between urban spaces, memory, and artistic representation in Julian Barnes's *Metroland* (1980) and Deirdre Madden's *Time Present and Time Past* (2013), examining how cities shape individual identity and artistic reflection. Despite being written more than three decades apart, both novels interrogate nostalgia, personal transformation, and the role of art in reinterpreting urban change, illustrating how cities remain vital spaces for negotiating memory across different eras and national contexts. In *Metroland*, Christopher's youthful idealisation of Parisian intellectual life and multi-layered experience of London contrast with his later reassessment of suburban life. His encounters with museums and literature frame his understanding of art as a means of interpreting both personal and urban evolution. The novel explores how cultural spaces, artistic nostalgia, and urban displacement influence an individual's perception of the city over time. Set towards the end of the Celtic Tiger era, *Time Present and Time Past* examines the shifting dynamics of modern Dublin in terms of public and private spaces. Fintan's increasing fascination with photography as a way of preserving memory mirrors his deepening awareness of time and change. By analysing how literature, museums, and photography function as artistic tools for interpreting urban experience, this study highlights the enduring role of cities as repositories of both personal and collective memory. Though separated by time, place, and perspective, both novels reveal that artistic engagement with city provides a means of reconciling the past with the present, navigating nostalgia, and shaping individual identity in an evolving urban world.

Keywords: Urban nostalgia, Artistic representation, Contemporary novel, Julian Barnes, Deirdre Madden

Bio: Meri Tek Demir is a Dr. Research Assistant at Mimar Sinan Fine Arts University, specializing in English literature. Her research focuses on contemporary British women's writing, postmodern fiction, particularly exploring visual and textual narratives, ekphrastic writing, and historiographic metafiction. She has presented papers at national and international conferences and has published articles in academic journals. Her recent works examine fictional art narratives focused on painting and other forms of visual media, as well as historiographic metafiction related to art in British women's writing.

Şarkiyatçılık ve Turizmin Ekonomi-Politiği Bağlamında Batılı Seyyahların Yazılı Eserlerinde “Doğu Misafirperverliği” Söylemi

Sinem Yıldız, İstanbul Kent Üniversitesi

Bu çalışma, Batılı seyyah anlatılarında sıklıkla öne çıkan “Doğu misafirperverliği” söylemini tarihsel, kültürel ve ekonomik bağlamlarıyla ele almayı amaçlamaktadır. Edward Said’in Şarkiyatçılık kuramı ile turizmin ekonomi-politiğine ilişkin eleştirel literatürü keşimsel bir perspektifle değerlendiren bu çalışma, misafirperverlik söyleminin hem kültürel bir pratik hem de metalaştırılmış bir söylem olarak yeniden üretim süreçlerini analiz etmektedir. Özellikle İstanbul örneği çerçevesinde, 18., 19. ve 20. yüzyıl Batılı seyyahlarının metinlerinde misafirperverliğin nasıl egzotikleştirici ve ötekileştirici temsiller aracılığıyla dolaşıma sokulduğu tartışılmaktadır. Doğu toplumlarının misafirperverliğini “doğal” ve “otantik” bir özellik olarak tanımlayan bu metinlerde, söz konusu pratik hem Batı’nın yitirdiği değerlere sahip nostaljik bir “öteki” olarak yüceltilmekte hem de modernleşme önünde bir “engel” olarak konumlandırılmaktadır. Bu çelişkili söylem günümüzde turizm söylemleri ve uygulamalarıyla yeniden üretilmekte, “Türk misafirperverliği” gibi ifadelerle kültürel kimlikler piyasa taleplerine göre şekillendirilmektedir. Misafirperverlik, artık yalnızca kültürel bir değer değil, aynı zamanda turistik tüketim için duygusal emeğin zorunlu kıldığı ekonomik bir norm haline gelmiştir.

Arlie Hochschild’in “duygusal emek”, David Harvey’in “mekânsal tahakküm” ve Henri Lefebvre’in “kent hakkı” kavramları ışığında, bu çalışma, misafirperverlik söyleminin hizmet sektörü emekçileri üzerindeki etkilerini ve kent mekânlarının ticarileştirilmesi sürecini analiz etmektedir. Batılı seyyah anlatılarından günümüz turizm pratiklerine uzanan bu ideolojik süreklilik, yalnızca kültürel temsilleri değil, aynı zamanda ekonomik yapıları ve kent deneyimini şekillendirmektedir. Özetle, bu çalışma, misafirperverlik söyleminin Şarkiyatçı bir bakışla biçimlenen tarihsel kökenlerini ve neoliberal turizm politikaları bağlamındaki güncel yansımalarını ortaya koyarak, kültürel tahakkümün mekânsal ve ekonomik boyutlarını eleştirel bir biçimde açığa çıkarmayı hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler: Misafirperverlik, Şarkiyatçılık, Turizmin Ekonomi-Politiği, Duygusal Emek, Seyahat Metinleri

Bio: Lisansını Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü’nde, yüksek lisansını Kadir Has Üniversitesi Mimarlık ve Kent Çalışmaları Bölümü’nde “Yerel Yönetimlerin Mekansal Müdahalelerle Kamusal Alana Etkisi: Beyazıt Meydanı Örneği” adlı tezi ile tamamladı. Halen Galatasaray Üniversitesi Siyaset Bilimi Doktora Programı’nda eğitimine devam ediyor ve İstanbul Kent Üniversitesi Kent Araştırmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi’nde araştırmacı olarak çalışıyor. Universus Sosyal Araştırmalar Merkezi’nin kurucularından biri. Ayrım Dergi ve Kadın Vardiyası dergilerinde yazar ve editörler kurulu üyesi. Başlıca çalışma konuları; kent çalışmaları, kent hakkı, kamusal alan, kültür politikaları, feminist teori ve toplumsal cinsiyet çalışmalarıdır.

Annaires'ten Günümüze: Sürdürülebilir Kent Kurguları

Tuğba Bozan, Marmara Üniversitesi

Bu çalışma, Amerika'lı yazar Ursula Le Guin'in 1974 yılında yazdığı Mülksüzler kitabından hareketle Annaires isimli dünya dışı bir gezegendeki zorlu yaşam koşullarına uyum sağlayarak hem gezegenin hem de insanlığın sürdürülebilirliğini hedefleyen kurgusal bir kent planlama yaklaşımını mercek altına almaktadır. Çalışmada, Annaires kentlerinin fiziksel yapısı, enerji kullanımı, kaynak döngüsü ve kolektif yaşam biçimleri üzerinden sürdürülebilirlik kavramının nasıl yorumladığı mimari ve mekansal organizasyon çerçevesinde ele alınmaktadır. Çalışma, Mülksüzler romanında betimlenen kentleri, günümüzdeki ekolojik ve sürdürülebilir kent tartışmaları ile ilişkilendirerek, gelecek senaryolarına dair yeni bakış açıları sunmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ursula Le Guin, Mülksüzler, Kentsel Sürdürülebilirlik, Ekolojik uyum

Bio: Tuğba Bozan, 2003 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden mezun olmuştur. Mezuniyetinin ardından on yılı aşkın bir süre bu alanda çalışmalar yürütmüş, 2018 yılında ise Marmara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde ikinci bir lisans eğitime başlamıştır. Halen sanat alanındaki yüksek lisans eğitime aynı okulda devam etmektedir. Disiplinlerarası bir yaklaşımla kurguladığı sanatsal çalışmalarında, psikocoğrafya kavramından hareketle kentli bireyin kent mekânıyla kurduğu öznel ilişkiler, algılama ve deneyimleme biçimleri üzerine yoğunlaşmaktadır.

Sözel ve Görsel Sanatlarla Mekân Deneyimi Üzerine Bir Ders Tasarımı: Kent Üzerine Okumalar

Dr. Aydın Akpınar, Marmara Üniversitesi

Mekânı sadece fiziksel özellikleri ile değil duyular ile görünenin ötesinde deneyimlemek ve yerin ruhunu anlamak, kent yönetiminde ve planlamasında iyi, doğru ve güzele ulaşmak için önemli bir yere sahiptir. Ancak farklı ruha sahip yerleri/kentleri anlamak zamansal ve mekânsal birtakım kısıtlılıklara sahiptir. Yerin ruhuna yönelik kararlar alabilmek ise büyük ölçüde yönetim ve planlama alanında yükseköğretim düzeyinde eğitim görmüş karar vericiler ve uygulayıcılara bağlıdır. Bu karar verici ve uygulayıcıların kısıtlı zamanda ve mekânda kentleri duyularla deneyimleyebilmeleri bilimsel sistematığın biraz dışında yine yükseköğretim düzeyinde gerçekleştirilebilir. Bu bildirinin amacı, kentbilim alanında eğitim-öğretim gören öğrencilerin mekânı sözel ve görsel sanatlar aracılığı kent/yerin ruhunu anlayabileceği ve anlamlandırabileceği bir ders tasarımı sunmaktır. Bir başka kent üzerinden kurgulansaydı senaryosu değişecek metinler ve filmler üzerinden şekillenen bu ders tasarımı, her haftaya ilişkin bir edebi eser ve film sunmaktadır. Öğrencilerin, okuduklarını ve izlediklerini birbiri ile ilişkilendirerek kenti belirlenen tema üzerinden yorumlayabilme ve işlenen kentin ruhunu anlayabilme yetkinliğini kazanmaları beklenmektedir. Dersin tasarımında, kent kültürü, kentleşme, sınıf, iktidar, yalnızlık ve teknoloji gibi bilimsel olarak sistematik bir şekilde ele alınması zor olan boyutlara yer verilmektedir. Ders tasarımına ilişkin en büyük sınırlılık öğrencilerin okuma ve izleme sorumluluklarını yerine getirmesi üzerinedir. Bu beklenti ve sınırlılıklar bağlamında tasarlanan derse ilişkin deneyim Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yerel Yönetimler Bölümü'nde sunulan Kent Üzerine Okumalar dersi üzerinden aktarılacaktır. Bildirinin özgün yanı, kentbilim alanında eğitim-öğretim faaliyeti yürüten öğretim üyelerinin ve bu alanda kendini geliştirmek isteyen araştırmacılara ve uygulayıcılara bir bakış açısı sunması beklentisidir.

Anahtar Kelimeler: Kent Okumaları, Kent ve Sinema, Kent ve Edebiyat, Mekân Deneyimi, Yerin Ruh

Bio: Aydın Akpınar, Marmara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yerel Yönetimler Bölümü'nde Dr. Öğr. Üyesi olarak görev yapmaktadır ve yerel yönetimler ve kent çalışmaları alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle kentsel çalışmalar, yerel yönetimler, kamu politikası ve kentleşme üzerine yoğunlaşmakta olup, kent kültürü, metropoliten yönetim ve çevre sorunları üzerine çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları, yerel yönetimler, kent politikaları ve çevresel sürdürülebilirlik üzerine odaklanmaktadır.

Bir Duyusal Mekan Olarak Kent: 19. Yüzyıl Sonu ve 20. Yüzyıl Başı Seyahatnamelerinde Galata Atmosferi

Dr. Özlem Özcan, İstanbul Kent Üniversitesi

Dr. G. Pelin Olcay, İstanbul Kent Üniversitesi

Kent, fiziksel yapının yarattığı sınırların ötesinde, sesler, kokular, tatlar, dokular, ışık ve gölgeler, görsel imgelerle beraber gelen hislerin oluşturduğu bir atmosferdir. Kentte dolaşan kişinin deneyimi görme, işitme, koklama, tatma, dokunma gibi temel duyuların güçlü etkisi altındadır. Seyahatnameler, bir kişinin kentteki öznel deneyimini doğrudan aktaran metinler olarak kent atmosferini yeniden yaratmakta önemli bir kaynak olarak karşımıza çıkar. 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başlarında İstanbul Batılı seyyahlar tarafından çokça ziyaret edilmiş ve seyahatnamelerde anlatılmıştır. Bu dönemin Galata'sı, İstanbul'un limanı ve ticaret merkezi olarak çok canlı ve kalabalık bir kent parçasıdır, ziyaretçiler için yoğun ve dinamik bir atmosfer yaratır. Böylece kenti ziyaret edenlerin seyahatnamelerinde Galata, fiziksel olmaktan çok duyusal bir mekan olarak öne çıkmaktadır. Kalabalık, kalabalığın gürültüsü, farklı dillerin karmaşası, ticaretin yarattığı hız ve devinim, köhnelik, çamur ve rutubet, gece karanlığın yarattığı korku gibi duyusal betimlemeler seyahatnamelerde çokça kullanılmıştır.

Bu çalışmanın amacı, 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarında İstanbul'u ziyaret etmiş Edmondo de Amicis, Bertrand Bareilles, Maxime Du Camp, Emelia Bthyna Hornby, Gérard de Nerval, Todor Yankov gibi gezginlerin seyahatnamelerinde anlattıklarıyla Galata'nın duyusal atmosferinin keşfedilmesidir. Çalışmada yöntem olarak seyahatnameler üzerinden bir kent okuması yapılmaktadır. Bu okuma hem Galata'nın farklı dönemlerdeki algısına hem de kentin o zamanki atmosferine dair bir gözlem fırsatı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Galata, duyu, duyusal mekan, kent okuması, seyahatname

Bio: Özlem Özcan mimarlık tarihçisidir. İstanbul Teknik Üniversitesi'nde (İTÜ) mimarlık eğitimi aldı ve İTÜ Mimarlık Tarihi Programı'nda doktorasını tamamladı. Başlıca araştırma alanları: mimarlık eğitimi tarihi, Türkiye modernleşmesi ve mimarlığı tarihi, İstanbul'un Batılılaşma dönemi ve kentsel hafızadır. Tarihi bina ve alanların belgeleme ve restorasyon projelerinde yer aldı. Halen İstanbul Kent Üniversitesi İç Mimarlık Bölümü'nde Doktor Öğretim Üyesi olarak görev yapmaktadır.

Dolapdere’de Zamanın İzleri: Sait Faik Abasıyanık’ın Edebî Temsilinde Kent Hafızası ve Sosyo-Mekânsal Değişim

İlayda Kılıç Özokcu, Yıldız Teknik Üniversitesi

Kübra Yenice, Hacettepe Üniversitesi

Kent ve edebiyat, insan deneyimini mekân ve zaman içinde anlamlandıran iki güçlü anlatı biçimidir. Edebiyat, kentsel mekânı sadece bir arka plan olarak değil, aynı zamanda bireysel ve kolektif hafızanın şekillendiği dinamik bir alan olarak temsil etmektedir. Kent, edebi metinlerde farklı yönleriyle tasvir edilerek okuyucunun mekânsal algısını zenginleştirmektedir. Sokakların ve meydanların fiziksel özellikleri, mimari detaylar ve kentsel dokunun dinamizmi sıkça betimlenirken; kentin sosyal yapısı, toplumsal ilişkiler, kültürel çeşitlilik ve gündelik yaşamın ritmi de anlatılara derinlik katmaktadır.

Bu çalışma, Sait Faik Abasıyanık’ın Alemdağ’da Var Bir Yılan adlı eserinde yer alan “Dolapdere” öyküsünü merkeze alarak, edebiyatın kent hafızası ve sosyo-mekânsal değişimle ilişkisini ele almaktadır. Çalışmanın yöntemi, edebî metin analizi ile kent planlama perspektifinden semtin tarihsel süreçteki değişimi üzerine değerlendirmeleri içermektedir. Öncelikle öyküdeki mekânsal betimlemeler ve karakterler analiz edilerek Sait Faik’in anlatılarında Dolapdere’nin nasıl tasvir edildiği çözümlenmiştir. Ardından Dolapdere’nin 20. yüzyıl boyunca geçirdiği sosyo-mekânsal değişim süreçleri incelenmiştir.

İstanbul, tarih boyunca edebiyatta farklı yönleriyle ele alınmış, Sait Faik’in eserlerinde de canlı ve gerçekçi bir biçimde tasvir edilmiştir. Yazar, lüks ve gösterişli semtlerden ziyade adalar, limanlar, arka sokaklar ve küçük kahvehaneler gibi kentin samimi ve sıradan mekânlarına odaklanmıştır. Dolapdere özelinde, semtin fiziksel yapısının ötesinde, gündelik yaşam pratikleri, toplumsal ilişkiler ve mahalle kimliği gibi unsurlar öne çıkmaktadır.

Dolapdere, 1950’lerden itibaren sanayileşme, göç ve kentsel dönüşümle şekillenmiş, farklı toplumsal sınıflara ev sahipliği yapmıştır. Dolapdere’deki bu sosyo-mekânsal değişim dinamikleri, Sait Faik’in anlatılarında, insan-mekân etkileşimleri aracılığıyla dolaylı olarak yansıtılmıştır. Sonuç olarak çalışmanın bulguları, edebî metinlerin kentsel analiz süreçlerine katkı sunduğu, kent mekânının toplumsal, kültürel ve mekânsal katmanlarını anlamaya yönelik önemli ipuçları barındırdığını göstermektedir. Bu anlamda Dolapdere öyküsü, kentsel mekânın sosyal dinamikler ve mekânsal kimlik bağlamında nasıl temsil edildiğini anlamak için önemli bir anlatıdır.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, Dolapdere, Kent ve Edebiyat, Sosyo-Mekânsal Değişim, Kent Hafızası

Bio: İlayda Kılıç Özokcu, Yıldız Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaktadır. Lisansını Gazi Üniversitesi, tezli yüksek lisansını ise İstanbul Teknik Üniversitesi Şehir Planlama Bölümünde tamamlamıştır. Araştırmaları kent planlama, kentsel dönüşüm, erişilebilirlik ve yürünebilirlik üzerine yoğunlaşmakta olup, ulusal ve uluslararası kongrelerde bildiriler sunmuş, Geographies, Planning & Tourism dergisinde makalesi yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları kentsel tasarım, mekânsal algı, yürünebilirlik üzerine odaklanmaktadır.

Kübra Yenice, Hacettepe Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı lisans ve Hacettepe Üniversitesi Türk Dili Tezli Yüksek Lisans mezunudur. Yüksek lisans çalışma alanı Türkçedeki fosil kelimelerdir ve yüksek lisans tez başlığı “Türkçe Türemiş İsimlerde Fosil İsim ve Fiil Tabanları”dır. Araştırmaları özellikle Türk dili üzerine yoğunlaşmakta olup, Sanal Türkoloji Araştırmaları Dergisi’nde makalesi yayımlanmıştır.

Kamusal Mekanların Gündelik Yaşam Pratikleri Üzerinden Değerlendirmesi: Bir Flanözün Gözlemleri

Doç. Dr. Nilüfer Kart Aktaş, İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa

Betül Rûveyda Ay Ak, İstanbul Üniversitesi – Cerrahpaşa

Gündelik hayat, kişilerin bir günlük olarak yaptığı hareket etme, çalışma, alışveriş yapma, okuma, yeme gibi yaşam pratiklerinden oluşur ve çoğunlukla alışılmış ve yormayan bir rutine bağlı ilerler. Ev, okul, çarşı, iş yeri gibi mekanlar gündelik hayatta en sık ziyaret edilen yerlerdendir. Bu mekanları çevreleyen kamusal alanların, erişilebilir, güvenli, çevre kimliği ile uyumlu olması ve sürdürülebilir olması, İstanbul gibi tarihi çevre ve yoğun kültürel dokunun gündelik hayatın merkezinde olduğu metropollerde, günlük kullanıcılar için konfor sağlarken yerli ve yabancı ziyaretçiler için keyifli deneyimler sunmaktadır. Bu çalışmanın amacı, gündelik yaşam pratikleri üzerinden kenti deneyimleme sırasında karşılaşılan planlama ve tasarım sorunlarını belirlemektir. Özellikle gündelik hayatın merkezinde tarihi çevreler, yoğun kullanımları ile güvenlik, erişilebilirlik, sürdürülebilirlik, kültürel mirasın korunması gibi birçok konuda sorunu içinde barındırmaktadırlar. Bu kapsamda İstanbul, Tarihi Yarımada'da yer alan ve yakın zamanda trafiğe kapatılıp yayalaştırılmış olan Ordu Caddesi ve çevresi sahip olduğu tarihi değeri ve gündelik hayatın merkezindeki yoğun kullanımı sebebiyle bu çalışmada araştırma alanı olarak seçilmiştir. Önemli bir aks olan Ordu Caddesinin kullanım deneyimi esnasında karşılaşılan sorunlar tespit edilmiş; flanözlük yöntemi ile kullanıcılar ve cadde gözlemi yapılmıştır. Farklı gün ve saatlerde, belirli bir rota çizmeden yürüyüşler ve gözlemler ile kullanıcılar ve cadde hakkında veriler toplanmıştır. Aydınlatmalar, tabelalar, rampalar, merdivenler, kaldırımlar, yol bitkilendirmeleri, erişim engelleyiciler, oturma elemanları vb. kentsel hizmet donatıları ve araç trafiğine kapalı fakat tramvay yolunun geçtiği bu caddede devam eden yoğun ticari hayat incelenmiştir. Yapılan görüşmeler, fotoğraf ve haritalarla desteklenerek veriler görselleştirilmiştir. Elde edilen veriler yorumlanarak gündelik hayatın kalitesini arttırabilmek, erişilebilir bir çevre ve sürdürülebilir kullanım için iyileştirme önerileri sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Gündelik Hayat, Tarihi Çevre, Flanöz, Erişilebilirlik

Bio: Nilüfer Kart Aktaş, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde Doçent Doktor olarak görev yapmaktadır ve peyzaj planlama ve tasarımı alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle kültürel peyzaj, tarihi çevrelerde peyzaj planlama, kentsel peyzaj, kent sosyolojisi, sürdürülebilirlik üzerine yoğunlaşmakta ve bu konularda çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır.

Betül Rûveyda Ay Ak, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Peyzaj Mimarlığı Bölümü'nde doktora öğrencisidir. Araştırmaları özellikle tarihi çevrelerde peyzaj planlama, kentsel tasarım, kültürel peyzaj üzerine yoğunlaşmaktadır. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır.

Ölü Evin Tarihi: Yaşar Kemal'in Röportajlarında İstanbul

Aslan Erdem, Marmara Üniversitesi

Yaşar Kemal, “Bu yüzyılın olağanüstü olaylarından birini yaşadım. Çukurova'nın geçirdiği büyük değişimleri yaşamak, daha sonra da bunları gözlemlemek ve yazmak fırsatı buldum. Kendimi seve seve, beraberinde getirdiği tüm sorunlarıyla eski ile yeninin bir arada olduğu bir geçiş döneminin tanığı olarak nitelendirebilirim.” diyor ve kendini bir “geçiş dönemi yazarı” olarak ilan ediyordu. Bu bağlamda denilebilir ki Yaşar Kemal yazını, söz konusu geçiş döneminin hem eşzamanlı hem de artzamanlı bir haritasını çıkarır. Bu harita, Türkiye'deki insan ve insan-olmayan tüm yeryüzü öznelerinin tarihsel, ekonomik, sosyolojik, ekolojik değişimlerinin izlenebileceği bir anlatı evreni kurar. Harita, bir hakikat söyleyicinin yaşadığı coğrafyanın insanına, doğasına, kentine ve tarihine tanıklığını gösterir.

Yaşar Kemal, 1951 yılında Cumhuriyet gazetesinde röportaj yazarlığı yapmaya başlar. On iki yıl boyunca sürdürdüğü röportajlarında Türkiye'yi handiyse adım adım dolaşarak insanların, halkların ve coğrafyaların yaşamlarını anlatır. Bu yıllar, başta İstanbul olmak üzere Türkiye'de erken kapitalistleşen kentlere yoğun göç dalgalarının başladığı yıllardır da. Bu anlamda Yaşar Kemal'in röportajları, tüm estetik değerinin yanı sıra bir göç hikâyesi de anlatır. Bu metinler hem Anadolu'daki itici güçleri hem de İstanbul'daki çekici güçleri göstermesi açısından da önemi haizdir. Yaşar Kemal'in röportajlarını merkeze alan bu çalışmada, göçmenler kenti İstanbul'un haritası çıkarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yaşar Kemal, İstanbul, Göç, Göçmen, Yoksulluk, Gecekondu

Bio: Aslan Erdem, uzun yıllar Sabancı Üniversitesi'nde edebiyat dersleri verdi. Edebiyat sosyolojisi, edebiyat tarihi ve ekoeleştiri alanlarında uzmanlaşmıştır. 2010 yılından beri çeşitli dergi ve kitaplarda, ulusal ve uluslararası sempozyumlarda edebiyat ve sinema alanlarındaki çalışmalarını yayımlamaktadır. Güncel çalışmaları, ekoeleştiri, ekoeetik ve Yaşar Kemal üzerine odaklanmaktadır.

“Yine Hep O Yek-Tarz Manzara”: *Servet-i Fünun* Dergisinde Boş Zaman Rutinlerine İçeriden Muhalefet

Dr. Deniz Aktan Küçük, Sabancı Üniversitesi

19. yüzyılda, Osmanlı İmparatorluğu kurumları ve toplumu büyük bir değişim sürecine girer. Bu süreçte, modernleşmenin sunduğu yeni deneyim olanaklarının yaşam alanı ise kent, özellikle de “modernleşen” başkent İstanbul’dur. 19. yüzyılın ikinci yarısında Tanzimat yazarlarının modernleşme süreciyle sorumluluk üzerinden kurdukları ilişki, değişen kente ve bu değişimlerle birlikte ortaya çıkan yeni kentlilere belirli bir mesafe almalarına neden olur. Modernleşme desteklenen bir proje olarak korunurken, modernleşen Pera ve kendilerini modernleşme çabalarının beraberinde getirdiği deneyim olanaklarına gark eden, Pera’nın “gösterişçi tüketicileri” ya da “yeni züppeler” ağır eleştirilere maruz kalır. Öyle ki yeni İstanbul’u ve yeni İstanbullu züppeleri romanlarına konu edinenler, kendilerini bu deneyimlerde “yitirenler” değil, sorumlu-aydın-yazarlardır. 19. yüzyıl sonunda ise Tanzimat yazarlarının modernleşme süreciyle sorumluluk üzerinden kurdukları ilişkiyi kıran, yazarların değişen kente ve yeni kentlilere mesafe almalarına neden olan modern deneyimi kontrol etme, akışa yön verme isteklerini hiçleyen yeni metinler görünür olmaya başlar. *Servet-i Fünun* dergisi çevresinde toplanan edebiyat-ı cedidciler, metinlerinde kente ve kente özgü deneyimlere daha içeriden bir bakışla eğilirler. Ancak bu, İstanbul’un sunduğu boş zaman etkinliklerinin eleştiriden azade bir övgüyle karşılandığı anlamına da gelmez. Tanzimat romanlarının tiplerinin yerini alan ve birer birey olarak metinlerde görünür olmaya başlayan karakterler, bu kez de boş zamanın rutinleşmesini sorunsallaştırmaya, ancak verili seçenekler içinden seçim yapabiliyor olmayı eleştirmeye ve gündelik hayatı düzenleyen iktidar odaklarıyla hesaplaşmaya koyulurlar. Bu sunumda, 1896-1901 arasında *Servet-i Fünun* dergisinde tefrika edilen romanlarla birlikte İstanbul’un “zevk hayatı”na dair yayımlanan yazılardan yola çıkılarak, 19. yüzyıl sonu İstanbul’un boş zaman etkinliklerine içeriden yönelttilen muhalefet ortaya koyulacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Servet-i Fünun* Dergisi, İstanbul, Boş Zaman Etkinlikleri, Rutinleşme, Bireyleşme

Bio: Deniz Aktan Küçük, Sabancı Üniversitesi’nde doktor öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır ve modern Türk edebiyatı alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle 19. yüzyıl Osmanlı edebiyatına yoğunlaşmakta olup, *Servet-i Fünun* edebiyatı üzerine çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları *Servet-i Fünun* dergisinde tefrika edilen romanlarda ve derginin “İstanbul Postası” köşesinde modern kent deneyiminin nasıl yansıtıldığına odaklanmaktadır.

Ev Değil, Yuva: Manves City’de Mekânın Posthümanist Dönüşümü

Mehlika Cingöz, Marmara Üniversitesi

Manves City odağına aldığı dönüşüm sürecini sadece insan eyleyenler üzerinden değil ayrıca kent, sermaye düzeni ve doğa üzerinden de ele alır. Roman, bizlere Erice beldesinin değişim geçiren bir eyleyen olduğu ve dolanık yaşamın sağladığı ilişkisellik bağlamında etkilerinin ne denli kapsayıcı olduğunu göstermesi bakımından oldukça değerlidir. Dolayısıyla roman bizlere bir kentin dönüşümünü sadece insan odaklı bir okuma ile değil aynı zamanda posthüman kent bağlamında da okumamıza izin verir. Kapitalizmin üretim süreçlerine olan baskısı, insan eyleyenlerin zaman içinde değersizleşen bedenleri ile içinde var oldukları doğanın dönüşümü paralel bir yapıda ilerlemektedir. Bu bağlamda mekanın bir özne olarak nasıl şekillendirildiğini, nasıl inşa edildiğini tek bir noktadan değil birçok eyleyen üzerinden gösterir roman bizlere. Ersel ve Nergis’in yıllara yayılan dostluğunun geçirdiği evreler, ersel’in hapisten çıktıktan sonra kendisini bulma çabası tıpkı Erice’nin geçirdiği sancılı dönüşü gibi bir hal içindedir. Mekan insan eyleyenlerden bağımsız olarak tek başına, değişmeden sabit kalmaz. Değişim rüzgarı erice’ye de uğrar onu sanayileştirir ve makineleştirir. Ersel’in kayıp kızını araması gibi Erice de kaybolmuş doğasını arar. Romanda sık sık tekrarlanan “ev değil, yuva” vurgusu içerdiği anlam ve okuma zenginliği ile başka bir pencere açıyor okuyucuda: Evin yapay soğukluğuna karşı yuvanın olağan, sıcak hissi. Büyük resimde kaybedilen erice doğası yuvayı temsil ediyor. Doğa dahi uğradığı değişimlerle yuvasını yitirir. Bunlara ek olarak zaman sıçramalarıyla örülen anlatı, klasik akıştan uzaklaşarak dönüşümün etkisini de derinleştirir. Yazar, romandaki eyleyen dönüşümlerine ek olarak aynı zamanda roman anlatımını da dönüşüme uğratmıştır. Parçalı anlatımın bıraktığı boşluklar tamamlayıcılık isteyerek okuyucuyu romandaki eylemle bir tür ortaklığa sokuyor gibidir. Tüm roman boyunca görülen dönüşüm böylece edebiyatın dışına dahi çıkan farklı öznelerin eyleyiciliğini kabul ederek posthümanist bir şölen sunar.

Anahtar Kelimeler: Posthümanizm, Doğa, Kent, Manves City, Roma

Bio: Mehlika Cingöz, Marmara Üniversitesi Türkiyat Enstitüsü'nde doktora yapmaktadır. Çalışmalarını posthümanizm, yeni materyalizm ve ekofeminizm ekseninde sürdürmektedir. Yeditepe Üniversitesi ve Işık Üniversitesi'nde Türk edebiyatı dersleri vermektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş olup, doktora tezinde İlhan Berk’in şiirlerinde insan-dışı varlıkların posthümanizm bağlamında konumunu incelemektedir.

Rizomatik Bir An Arşiv Olarak Reşat Ekrem Koçu'nun İstanbul Ansiklopedisi'nde Kronofotografik Atlasın İnşası

Dr. Esen Kunt, Nişantaşı Üniversitesi

Bu çalışma; Resat Ekrem Koçu'nun İstanbul Ansiklopedisi'ni kâğıdın mekanından kente doğru uzanan rizomatik bir arşivin izini sürerek, Kronofotografik atlasın keşfine imkan veren bir yerden incelemeye çalışarak analiz etmektedir. İstanbul Ansiklopedi'sinin maddeleri klasik ansiklopedik düzenin tersine kâğıdın mekanı üzerinden kendine rizomatik bir ağ çizer: girdilerin ana alfabetik organizasyonunun altında, ansiklopediyi rizomatik bir düzenlemeyle birbirine bağlayan bir yeraltı yuvası gibi işleyen ansiklopedi modern dünyanın "parçalanmış tutarlılığından" bize kalan görüntü ve imgelerin yansımadır

Beat kuşağının özelliklerinden, şehrin kaçış çizgilerini mercek altına alan, kapitalist ve şizofrenik bir dokunun varlığı dikkat çeker. Ansiklopedi bu bağlamda Deleuze ve Guattari'nin Kapitalizm ve Şizofreni'yi yazdıkları gibi platolar ve bölgelerden oluşur. Kısaca bir temel ya da köken olarak dikey olarak ilerlemektense tıpkı tüm düşünceleri baştan sona kat eden bir köksap gibi yayılır: Bu karşılaşmalarda yeni bir tekilliğin sonsuz sayıda bağlanabildiği çokluklarla karşıya karşıyayızdır. Ansiklopedi'nin her bir maddesi ansiklopedinin geri kalanıyla bir ağ, rizomatik bir doku kurarak, ansiklopediyi kartografik bir imgelem bir an-arşive dönüştürür. Koçu'nun tutkusu adeta bir ağ gibi İstanbul'u sarmalayarak onu bitmeyen, sürekli üreyen ansiklopedi maddeleriyle İstanbul'u kartografik bir jestle minyatürleştirmeye çalışarak yeniden inşa etme girişimidir. Ansiklopediye eşlik eden sayfaları dolduran görselleri çevirdiğimizde ise İstanbul kenti yaşayan bir organizma gibi kâğıdın mekanında varlık bulan kronofotografik bir atlas olarak kendini belli eder.

Anahtar Kelimeler: Reşat Ekrem Koçu, İstanbul Ansiklopedisi, Rizomatik, An Arşiv,

Bio: Doktorasını İstanbul Üniversitesi Sinema ve Televizyon bölümünde tamamladı. İstanbul Deleuze Studies'in kurucusu ve kreatif direktörüdür. Nişantaşı Üniversitesinde imgeyi, görsel kültürü, filmi, performatif edebiyat metinleri merkeze alan dersler vermektedir. 2024 yılında Orlando Art yayınlarından Boğazın Ketum Jeolojileri isimli poetik kartografya olarak tanımladığı kitabı yayınlanmıştır.

Türkçe Edebiyat'ta Vagabondlar ve İmkansız Aylaklık

Ahmet Ergenç, İstanbul Kent Üniversitesi

Bu sunumda önce 'aylak' ve vagabondların karakteristik özelliklerine odaklanıp, bu karakterlerin modernizmin hangi yönlerinin ifadesi olduğunu açıkladıktan sonra 'aylak'lığın mümkün olmadığı, aylaklık koşullarının sağlanamadığı anlatılara odaklanacağım. Genelde şehir merkezinde, belli bir sosyal statü ve imkana sahip olan karakterlerle özdeşleştirilen 'aylaklık' kategorisi, farklı anlamlarda kentin 'öteki'si olanlar için, yoksullar, kenar mahallelerde yaşayanlar, siyasi sürgünler ve azınlıklar söz konusu olduğunda krize girebiliyor. Bu bildiri bu kriz anlarına ve 'imkansız aylaklık' anlatılarına odaklanacak.

Sait Faik Abasıyanık, Yusuf Atılgan ve Tezer Özlü gibi 'aylak'lıkla özdeşleştirilen yazarları Firuzan, Latife Tekin, Ayhan Geçgin ve Barış Bıçakçı gibi aylaklığın imkansızlaştığı karşılaştıracak olan bu bildiri aylaklığı sorunsallaştırıp, aylaklık ve toplumsal, kültürel ve siyasi statü arasındaki bağlantılara irdeleyerek, Türkçe edebiyatta 'aylaklık'a dair çalışmalara önemli bir katkıda bulunmayı hedefliyor.

Bio: Ahmet Ergenç İngiliz Edebiyatı bölümünde lisans, Amerikan Edebiyatı bölümünde yüksek lisans eğitimini tamamladı, halen Kültürel Çalışmalar doktora çalışmalarına devam ediyor.

Şu ana kadar çeşitli yayınlarda edebiyat, çağdaş sanat ve sinema üzerine çok sayıda yazısı yayımlandı ve bu alanlarda birçok kitap çevirdi. Çeşitli kurumlarda kültür, görsel sanatlar ve edebiyata dair projeler yürütüyor ve küratörlük yapıyor.

Ayrıca üniversitelerde edebiyat, görsel sanatlar ve eleştiri kuramları üzerine ders veriyor. İlgi alanları arasında eleştirel teori, modern edebiyat, çağdaş sanat, hafıza çalışmaları ve kent çalışmaları yer alıyor. Ergenç ayrıca AICA Türkiye üyesidir.

The Constraints of Modern City Life in William Blake’s London and The Chimney Sweeper

Assist. Prof. Dr. Muhammed Metin Çameli, Istanbul Aydın University

Cities are known to be associated with varying aspects of human condition, especially when they become a part of literary studies. Depending on the literary period during which the role of cities is studied, they can be said to represent a great deal of positive and negative humane concerns such as victory, independence, defeat and corruption. The meanings ascribed to cities are also characterised by historical, cultural and societal factors of countries in which they are located. In the Age of the Romantics of British Literature, Britain comes to the fore as a nation which is devoured by the voracious demands of industrialisation and London as a city where people suffer at the hands of an oppressive regime. The criticism of the imposed system of decadence with its effects upon city life becomes utterly manifest in Romantic poet William Blake’s poetry collection *Songs of Experience* (1794). As a companion to Blake’s *Songs of Innocence* (1789), it depicts the wretched lives of children in the increasingly mechanised world and functions as a radical protest against vanishing values of pre-Industrial times. Among poems in *Songs of Experience*, *London* and *The Chimney Sweeper* stand out as two significant poems through which Blake vents his frustration with the destructive potential of the Industrial Revolution and the cities engulfing everything around. In line with the referred points, this study aims to detail the ways in which the selected poems by Blake foreground London as a symbolic city of endless toil and plight of English society.

Keywords: William Blake, Romantic poetry, London, Industrialization, Modernity.

Bio: Muhammed Metin Çameli works as Assistant Professor Doctor at Istanbul Aydın University. He has also been working as Vice Dean of the Faculty of Science & Letters for two years. He is interested in studying Modern/Postmodern Literature, particularly Contemporary British Drama and the intersection of Literary Trauma Studies and Theatre. He has presented papers at national and international conferences and has published original articles in various academic journals.

Liminal Urban Spaces in *A Portrait of the Artist as a Young Man* and *The Catcher in the Rye*: A Study of Coming-of-Age and Identity Formation

Assist. Prof. Maryam Najafibabanazar, Haliç University

This paper aims to explore how urban spaces in Dublin and New York serve as transitional, in-between zones where Stephen Dedalus and Holden Caulfield navigate their identities, alienation, and growth. The rites of passage to adulthood for the protagonist in Joyce's *A Portrait of the Artist as a Young Man* and *The Catcher in the Rye* is a witness to the complexities and universality of identity formation and how this is an isolating process, across from counties and cultures.

Liminal urban spaces play a critical role in shaping the protagonists' coming-of-age experiences in James Joyce's *A Portrait of the Artist as a Young Man* and J.D. Salinger's *The Catcher in the Rye*. Both novels follow young male protagonists—Stephen Dedalus and Holden Caulfield—who navigate the transitional landscapes of Dublin and New York, respectively. As they struggle with personal, social, and existential crises, the urban environment becomes a reflection of their psychological states. These spaces—streets, schools, churches, hotels, and public transport—represent in-between zones where the characters confront alienation, disillusionment, and self-discovery. Through an examination of the function of liminal urban spaces in both novels, this essay argues that these settings serve as metaphors for the protagonists' internal conflicts and their movement toward self-definition within the Bildungsroman tradition.

Keywords: Liminal urban spaces, James Joyce, J.D. Salinger, Bildungsroman, Identity formation.

Bio: Assistant Prof. Maryam Najafibabanazar completed their Ph.D. in the English Language and Literature Department at Middle East Technical University. They worked with Bilkent's English Department from 2019 to 2022. Currently, they are working with the American Culture and Literature Department at Haliç University in Istanbul. They teach courses in Critical Theory, the American Novel and Drama, and World Literature. Their areas of research and interest include, but are not limited to, Irish Literature, James Joyce, Modernist Literature, Intersectionality, and Literature as Therapy.

“Fixing me a moment with her green shade”: An Ecofeminist Approach to the Reception of Lord Byron’s Venice in Henry James’s *The Aspern Papers*

İsmail Onur Sonat, Haliç University

This paper examines Henry James's novella *The Aspern Papers* through an ecofeminist lens, focusing on the parallel backgrounding of women and nature. Ecofeminist Val Plumwood's concept of backgrounding—where the dominant party benefits from the contributions of the subordinated while denying their existence—illuminates the text's critique of patriarchal and imperialistic structures. In *The Aspern Papers*, the unnamed male narrator's pursuit of Jeffrey Aspern's letters, hidden by the poet's former partner Juliana Bordereau, reflects his desire to dominate what Western patriarchal thought designates as “the other”. This quest is set against the backdrop of Venice, a city portrayed in a Romanticized manner akin to Lord Byron's depiction of it as a Sea Cybele in *Childe Harold's Pilgrimage*. The juxtaposition of the city's decaying splendor and the backgrounded figures of women and nature highlights the narrator's failure to transcend rigid binary oppositions such as man/woman and culture/nature. The paper argues that the novella not only echoes Byron's imagery of the city but also criticizes the reductionist views of nature and gender by illustrating the narrator-gardener's ultimate failure. The conclusion posits that the novella subverts phallogocentric values, particularly through the agency of Miss Tina Bordereau, who destroys Aspern's letters in the end. This final act symbolizes a potential renewal of nature-culture interconnections, aligning with Byron's Romantic reception of the city. Thus, *The Aspern Papers* emerges as a reflection on the failures of patriarchal domination and a herald of new possibilities for integrating nature and culture in harmony.

Keywords: Henry James, *The Aspern Papers*, Ecofeminism, Lord Byron, *Childe Harold's Pilgrimage*

Bio: İsmail Onur Sonat is a lecturer at Haliç University specializing in English Language and Literature. Their research focuses on graphic novels and visual narratives particularly exploring temporality and spatiality. They have presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Their recent work examines hauntology and intertextuality.

Changing Perspectives Through Cities in Henry James's *Daisy Miller*

Güllü Yavuz, İstanbul Kent University

Henry James's *Daisy Miller* employs cities not merely as settings but as active sites that shape narrative perspective and reinforce cultural hierarchies. The novella's primary locations—Vevey, Geneva, and Rome—function as dynamic spaces that influence Winterbourne's focalization of Daisy, reflecting broader tensions of gender, morality, and power.

Winterbourne's perception of Daisy evolves with each city they inhabit. In Vevey, a liminal and multicultural space, his patriarchal gaze emerges as he observes her within an environment open to cultural exchange. Moreover, Geneva is defined by Calvinist conservatism, and reinforces Winterbourne's rigid moral judgments, which contrast with Daisy's American individualism. In addition, Rome, by embodying both grandeur and decadence, becomes the site of her ultimate exclusion, where spaces like Villa Borghese and the Colosseum illustrate the societal constraints that limit her agency.

Drawing on Henri Lefebvre's theory of the social production of space, this study examines how urban environments shape social interactions and individual identity. Lefebvre's triad of perceived space (physical locations), conceived space (social norms), and lived space (individual experience) explains how Daisy's movement through Rome disrupts established power structures, thereby altering Winterbourne's judgment. Furthermore, Georg Simmel's theory of urban detachment accounts for Winterbourne's emotional distance, as he perceives Daisy through the lens of European social norms rather than as an individual. Additionally, Michel de Certeau's notion of spatial resistance highlights Daisy's navigation of the city as a challenge to patriarchal authority, particularly through her public interactions with Giovanelli.

Ultimately, *Daisy Miller* employs urban spatiality to critique cultural and gender norms, illustrating how cities function as mechanisms of both social regulation and resistance. By linking spatiality with focalization, James exposes the limitations of patriarchal perception and the broader ideological forces that shape human interaction within the urban landscape.

Keywords: City, Power, Focalization, Space, Patriarchy, Identity

Bio: Güllü Yavuz is a Lecturer at İstanbul Kent University, specializing in modern drama. Her research focuses on disintegration of "family" notion, particularly exploring Sam Shepard's family trilogy plays. Her recent work examines cultural and historical backgrounds of the United States of America in terms of debunking of families.

The Role of Street Art in the Context of Urban Identity

Ayça Beyza Ersan, Gebze Technical University

Urban identity is shaped by shared values, a sense of belonging, and collective memory, which are constructed through interactions in public spaces. In this process, street art emerges not only as an aesthetic form of expression but also as an effective tool in the formation of urban identity. Through graffiti, murals, and public installations, artists transform urban spaces, redefining social identity and making collective memory visible. This study examines how street art integrates with urban identity and becomes a transformative force in this process.

In academic research, street art has been addressed as a tool for constructing urban identity. Particularly during social movements, street art has contributed to the formation of collective identity and transformed urban spaces into symbolic areas of resistance. Additionally, art works produced in opposition to urban transformation projects have brought spatial injustices to light, sparking discussions on urban rights and identity.

This research investigates the relationship between street art and urban identity using qualitative analysis methods. Through case studies and visual analyses, the study aims to reveal how street art transforms urban spaces and shapes social identity. The potential outcomes of the study include understanding the role of street art in constructing urban identity, how it makes collective memory visible, and how urban spaces integrate with social identity. These findings aim to provide a new perspective on the relationship between urban identity and street art.

Keywords: Urban Identity, Street Art, Collective Memory

Bio: Ayça Beyza Ersan is a student Gebze Technical University, specializing in Urban Planning. Her research focuses on urban identity, particularly exploring street art. Her recent work examines urban sociology.

Ashes to Ashes, Thrones to Dust: *Lightlark*, the Necropolis of Doom in Fantasy Literature

Daas Ghada Khoulood, Istanbul Aydın University

Cities are not just built of stone and steel; Some promise renewal, others whisper ruin. Alex Aster's *Lightlark* (2022) redefines the city's role in young adult fantasy, presenting a metropolis that is both a utopian promise and an inescapable dystopia. This paper examines how *Lightlark*, a doomed necropolis, embodies utopian ideals and dystopian realities, making it a compelling case study for the intersection of power and urban space in fantasy literature. Every century, the city grants its six rulers a chance to break an ancient curse. Yet, the cycle remains unbroken, reinforcing the illusion of change and ensuring eternal captivity in a Kafkaesque nightmare. Drawing on the concept of Gothic Urbanism, this research aims at exploring how ritual spaces, architecture, and spectral history mirror the oppressive nature of the city along with the decay of power. Moreover, through New Materialism, the paper further analyzes how the city actively traps, consumes, and manipulates, reducing rulers into pawns in a system they cannot escape. Echoing Plato's Atlantis, an ideal city doomed by its contradictions, *Lightlark*'s utopian façade disintegrates under its dystopian mechanisms. Additionally, grounded in Lovecraftian horror, *Lightlark* illustrates knowledge as a perilous force as those pursuing the truth jeopardize their mental stability. Ultimately, Aster combines dark fantasy, horror, and political allegory, establishing *Lightlark* as a seminal piece that explores themes of location, agency, and terror in the canon of young adult speculative fiction.

Keywords: Alex Aster, *Lightlark*, Cursed Metropolis, Fantasy Literature, Gothic Urbanism

Bio: Daas Ghada Khoulood is a Lecturer at Istanbul Aydın University, working at both the Preparatory School and the Department of English Language and Literature, specializing in fantasy literature and mythology. Her doctoral research focuses on contemporary retellings of Greek mythology, particularly exploring how myth is reimagined through modern literary lenses. She is especially interested in speculative fiction, narrative agency, and the politics of myth and power. She has presented papers at national and international conferences and has published an article in a peer-reviewed academic journal, with another currently under review. Her recent work examines Alex Aster's *Lightlark* as a cursed metropolis, drawing on Gothic Urbanism and New Materialism to analyze the city as a sentient force of illusion, horror, and entrapment in young adult fantasy literature.

The Concept of Flaneur in Charles Dickens' *A Tale of Two Cities*

Müge Bottaan, Istanbul Kent University

Industrialism in the 19th century dramatically changed cities and the identities of the people living within them. In *A Tale of Two Cities*, Charles Dickens explores how industrialization reshapes not only the urban landscape of cities like London and Paris but also the identities of individuals. People lose their sense of identity and feel isolated as they become a part of urbanization and industrialism both in London and Paris. In the novel, the theme of city and identity is intertwined with the brutal effects of industrialism. Characters are disconnected from their communities, forcing them to forge new identities in response to the challenging circumstances of the era. The concept of the flaneur, as explored by Walter Benjamin and Charles Baudelaire, provides a unique approach to examining how characters experience the cities of London and Paris while reflecting the broader effects of industrialization on individual and collective identity. The flaneur's detachment is explored as a response to the dehumanizing forces of industrialism and the exploitation of human force. By applying the flaneur perspective, this paper shows how industrialization alters both the urban environment and the individuals within it, forcing characters to become alienated from their former selves with references to the novel. The detachment and anonymity of the flaneur become a metaphor for the loss of identity under industrial capitalism. In conclusion, the urban environment in Dickens's narrative in *A Tale of Two Cities* becomes a force that both shapes and challenges the identities of its inhabitants, creating powerful connections between cities and individuals.

Keywords: 19th century English novel, Industrialism, Urbanization, Flaneur, Loneliness

Bio: Müge Bottaan is a lecturer at the School of Foreign Languages at Istanbul Kent University, specializing in English Literature. Their research focuses on postcolonial feminism theory and black women's identity, particularly exploring the representation of race and gender in English literature, and the portrayal of the otherized voices in postcolonial literature. They have presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Their recent work examines the representation of black women with discussions on intersectionality.

Beyond the Guidebooks: The Flâneuse in E.M. Forster's *A Room with a View*

Saliha İrenci, Istanbul Kültür University

E.M Forster's *A Room with a View* (1908) features the Grand Tour of Lucy Honeychurch culminating in her evolution from a young Edwardian lady to a Flâneuse. The concept of flâneur was conceptualized by Charles Baudelaire and Walter Benjamin, describing privileged men roaming around the city, absorbing the urban milieu. Flâneuse, on the other hand, emerged as its female counterpart. Particularly, the notion of an Edwardian flâneuse remains unexplored. This paper claims that Lucy's idiosyncratic journey diverges from conventional Grand Tour narratives featuring male, European flâneurs following standard routes. Lucy's initial reliance on guidebooks to navigate the chaos of Florence epitomises her conformity to social norms. Nonetheless, her emancipation from Baedeker and Ruskin marks her emergence as a flâneuse, her departure from the guides mimics her break from conventions embracing her unique journey and perception. This paper examines Lucy's transformation from a young Edwardian woman to an explorer analysing Forster's satirical portrayal of her in the streets of Italy, highlighting how her new identity as a flâneuse serve as a catalyst for her self-discovery and liberation from the boundaries of the society and people's expectations.

Keywords: Flâneuse, emancipation, Edwardian, flâneur, exploration

Bio: Saliha İrenci is a lecturer at İstanbul Kültür University and is a PhD candidate specializing in English novel. Their research focuses on trauma theory and thanatology, particularly exploring mourning and melancholia. They have presented papers at national and international conferences. Their recent work examines reflection of death in English novel.

Transtextuality in Orhan Pamuk's Memories of Istanbul

Assoc. Prof. Saman Hashemipour, Haliç University

Gérard Genette systematically examines the connections between literary works using his theory of intertextuality as a literary approach. This study reviews *Uzak Dağlar ve Hatıralar* [Distant Mountains and Memories] (2022) and *Istanbul: Memories and the City* (2003) by Orhan Pamuk due to Genette's theory of Transtextuality. The article, based on Genette's classifications of transsexuality, discusses how Orhan Pamuk employs intertextuality and hypertextuality while incorporating his artistic works—such as literary texts, prose, poetry, and painting—in various ways to analyze the urban space and architecture of Istanbul. In these works, previous texts, narratives, quotations, and documents are presented without any hierarchy in their description of Istanbul. Pamuk creates strong connections with Gérard Genette's theory of transtextuality, which is particularly evident in the concepts of intertextuality and hypertextuality.

Keywords: Orhan Pamuk, Istanbul, Gérard Genette, Hypertextuality, Transtextuality

Bio: Saman Hashemipour, associate professor, read English Language and Literature at the undergraduate level. He graduated in American Studies and completed his Ph.D. in Comparative Literature. The lecturer at English Language and Literature and American Studies departments in Iran, Northern Cyprus, and Turkey now teaches at the American Culture and Literature department at Haliç University, Istanbul. Hashemipour has edited and authored ten books, and his articles generally consist of comparative studies of American, British, Turkish, and Persian literature in the realm of cultural studies and humanities.

City of Fluid Realities: Postmodern Urbanity in Sexing the Cherry

Damla Nural, Istanbul Aydın University

The city represents an unwavering dance of dissimilarities and harmony, with the constant collision of past and present. At the heart of Jeanette Winterson's *Sexing the Cherry* (1989) stands the perpetual interplay of history and modernity, together with a mixture of urban backdrops and past narratives. This paper analyzes Winterson's reshaping of the 17th century as a breathing entity that weaves together major historical incidents including the Civil War, the plague, and the Great Fire with surreal occurrences. Using postmodern historiographic metafiction, this paper claims that Winterson reveals how the city develops into a fluid unified memory and historical archive while challenging the conventional and linear view of time and history. Moreover, Michel de Certeau's concept of spatial practice is applied to examine the urban environment, growing it into a realm of self-discovery, as well as a mirror of the characters' psychological journey. The complex, maze-like metropolis is strongly related to Jordan's exploration of selfhood and love, drawing attention to how urban settings serve a notable role in fostering self-awareness. By merging myths and historical incidents, Winterson also questions conventional gender roles and the integrity of historical facts. Ultimately, this paper proposes that *Sexing the Cherry* provides a new definition of city identity, both literally and figuratively. The disjointed depiction of London in literature calls for a reassessment of urban spaces, in which it is reimagined as a backdrop for resilience, metamorphosis, and persistent self-discovery.

Keywords: urbanity, *Sexing the Cherry*, Jeanette Winterson, city, historiographic metafiction, spatial practice

Bio: Damla Nural is a Lecturer in the English Preparatory School at Istanbul Aydın University, specializing in English Language and Literature. Her research focuses on postmodernism, gender theories, Gothic literature, and narratology, particularly analyzing the connections between these areas in literary analysis and critical theory.

City in Motion: Spontaneous Prose and Urban Experience in Jack Kerouac's *The Subterraneans*

Selim Burak Yeşildağ, Istanbul Aydın University

Jack Kerouac's *The Subterraneans*, written in accordance with the stylistic principles of Kerouac's *Essentials of Spontaneous Prose*, presents San Francisco as a fragmented, fluid, and improvisational space that mirrors the existential dislocation of its characters. This paper explores how Kerouac's narrative, shaped by his commitment to unfiltered expression, rhythmic spontaneity, and jazz-like improvisation, constructs the city as an extension of the protagonist's psychological and emotional turbulence. The novel's breathless, unstructured sentences and lack of traditional narrative pauses capture the restless movement of San Francisco's underground culture, particularly its Beat enclaves of North Beach and the Tenderloin. Furthermore, the city is depicted as a liminal space of racial and social fluidity, as seen in the central relationship between Leo Percepied and Mardou Fox. Through an analysis of urban transience, jazz's influence on Kerouac's prose, and the erasure of conventional literary form, this study argues that *The Subterraneans* transforms the city into both a liberating and alienating force, exemplifying the ways in which spontaneous prose redefines the literary representation of urban space.

Keywords: Beat Generation, Jazz Aesthetics, San Francisco, Spontaneous Prose, Urban Space

Bio: Selim Burak Yeşildağ is an English Language Instructor at Istanbul Kent University, School of Foreign Languages, English Preparatory Program. His roles in the institution also involve Level Coordination and the coordination of Oxford Test Center. He also pursues his master's degree at Istanbul Aydın University, English Language and Literature Department, where he also received his bachelor's degree in the same department. His areas of interest include Beat Literature, Modern Poetry, Anglo-Saxon and Anglo-Norman Literature and History (8th - 14th Centuries), Arthurian Literature, and Historical Fiction.

Posthumanist Urbanization: Technology, Nature, and Social Responsibility in High-Rise and Ecotopia

Sude Öner, Istanbul Aydın University

This paper aims to explore the impact of urbanization on human ethics and social responsibility from two opposing perspectives by focusing on the comparison between Ernest Callenbach's *Ecotopia* and J.G. Ballard's *High Rise*. *High Rise* presents a posthumanist dystopia by showing how technological isolation alienates individuals and leads them to social collapse with the loss of ethical responsibility in a completely man-made and disconnected habitat from nature. On the other hand, *Ecotopia* provides an idealized posthumanist vision that demonstrates how a sustainable and nature-integrated city model can promote ethical solidarity and collective responsibility. In conjunction with this comparative analysis, it presents a posthumanist dilemma about how technology shapes human ethics: Is technology a force that erodes ethical responsibility by alienating individuals, or can it support ethical and social integration when used in harmony with nature? While *High Rise* shows how artificial environments disrupt interpersonal relationships and destroy society, *Ecotopia* reveals how ecological awareness can strengthen ethical and social solidarity. This comparison aims to emphasize the critical impact of urbanization on human interactions while suggesting that urbanization and technology should be harmonized with ecological principles in order to preserve ethical social integrity in a posthumanist future.

Keywords: Dystopia, Human ethics, Posthumanism, Technology, Urbanization

Bio: Sude Öner is an English Language Instructor at Istanbul Aydın University Preparatory School, where she also leads the Drama Club. Prior to her current position, she worked as an English instructor at Okan University. She holds a Bachelor's degree in English Language and Literature, graduating with High Honors, and is currently pursuing her Master's degree in English Language and Literature. Her research interests include dystopian fiction, posthumanist ethics, the intersection of literature and science, and representations of power and dehumanization in speculative fiction. In addition to her teaching and research, she serves as a Promotions Officer and Content Editor for Literature and Science, contributing to the dissemination of interdisciplinary studies.

Traces of the Harlem Renaissance: The Deleuzoguattarian Approach to the City in Toni Morrison's *Jazz*

Enver Keskin, Istanbul Kent University

The Great Migration of the 1910s catalyzed a cultural renaissance, providing new political discourses for self-expression. Within conscious authenticating, structuring her novel within the spontaneity and improvisation of jazz, Toni Morrison's *Jazz* (1992) reconfigures the relationship between literature and urbanization to articulate Black emancipation. Positioning Harlem as the City, Morrison highlights the Harlem Renaissance's role in shaping African American identity, particularly through Joe and Violet's migration.

Morrison's portrayal of the City might align with the notion of Deleuzoguattarian urbanism, "becoming urban," wherein migration, racial identity, and cultural expression coalesce to redefine the urban experience. The reterritorialization of the City in *Jazz* establishes Harlem as a dynamic milieu, functioning as a site of continuous and spontaneous becoming, where past and present converge in a potential act of reconciliation. Correspondingly, the convergence of migration and the urban landscape in Morrison's narrative acknowledge identity formation as an evolving process. The City encapsulates the seductive essence inherent in jazz rhetoric, reinforcing its improvisational and uninhibited nature. Considering postcolonial context, the amalgamation of urban experience with the African American experience manifests the complexities of Black identity, conceptualizing a possible deterritorialization, where traditional boundaries of self and space dissolve, allowing for fluid expressions of cultural and personal agency.

This paper argues that *Jazz* enacts a Deleuzoguattarian urban ontology, wherein characters and narrative structures foreground the rhizomatic flows of the city. By examining the novel through the lens of becoming and affective spatiality, this study highlights how Morrison reconceptualizes urban modernity as both rupture and creative potential.

Keywords: Migration, Postcolonial Feminism, Deleuzoguattarian Urbanism, Jazz Rhetoric, Black Emancipation

Bio: Enver Keskin is a Lecturer at Istanbul Kent University, specializing in Contemporary Drama. His research focuses on Contemporary African-American Drama, particularly exploring within the framework of postcolonial theory. His recent work examines Mode of Resistance through Suzan-Lori Parks's Dramatic Works.

Ankara'ya Çizgiden Bakmak

M. Murat Uçar, Hacettepe Üniversitesi

Modernizm, edebi türler üzerine yeniden düşünmeyi teşvik etmiş ve farklı anlatı formlarının ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. Bu bağlamda, grafik roman XX. yüzyılın ikinci yarısında kendine özgü bir alan yaratarak edebi türler arasındaki konumunu inşa eden özel bir anlatı biçimi olarak gelişmiştir. Çizgi romanla biçimsel benzerlikler taşımasına rağmen, grafik roman, içerik ve yapısal açıdan daha derinlikli bir anlatı sunarak bağımsız bir tür olarak konumlanmaktadır. Avrupa'da çizgi roman geleneğiyle birlikte varlığını sürdüren grafik roman, Amerika Birleşik Devletleri'nde Will Eisner'in 1978'de yayımladığı *A Contract with God* ile terminolojik olarak resmiyet kazanmış ve bu alanda özgün metinler üretilmeye başlanmıştır.

Türk edebiyatında grafik roman, Batı'daki gelişmelerin ardından kısa sürede kendine bir alan açmış ve farklı temalar çerçevesinde anlatı imkânları sunmaya başlamıştır. Bu bağlamda, Levent Cantek'in *DumAnkara* üçlemesi, Türk grafik romanının erken örnekleri arasında yer almakta ve türün Türkiye'deki gelişimine katkı sağlamaktadır. Takip eden süreçte, grafik roman türü kendi içinde çeşitlenerek günümüz edebiyatında güçlü bir konuma ulaşmış, geleneksel anlatı pratiklerinin farklı biçimlerde yeniden üretilmesine olanak tanımıştır.

Bu çalışma, 2010'lardan itibaren yayımlanan Türk grafik romanlarında Ankara'nın mekânsal temsiline odaklanmaktadır. İncelenen metinler arasında Levent Cantek'in *DumAnkara* serisi, Umut Şumnu ve Onur Kurtoğlu'nun *Ankara Palas'ın Merdivenleri* ile Cem Dedekargınoğlu'nun da katkıda bulunduğu *Opera'nın Hayaleti* yer almaktadır. Çalışmada, grafik roman kurgusunda Ankara'nın konumu, karakterlerin Ankara'yı algılayış biçimleri ve kent dokusunun anlatıya nasıl yansıtıldığı incelenecektir. Özellikle Ankara ve semtlerinin grafik romanlarda nasıl temsil edildiği, anlatısal ve görsel dinamikler bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Grafik roman, Ankara, *DumAnkara*, *Opera'nın Hayaleti*, *Ankara Palas'ın Merdivenleri*

Bio: M.Murat Uçar, Hacettepe Üniversitesinde doktora öğrencisidir. Araştırmaları özellikle çevreci edebiyat, kadın çalışmaları ve popüler kültür üzerine yoğunlaşmakta olup çağdaş edebiyat ve popüler kültür üzerine çalışmalarını yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş çeşitli kitap bölümleri hazırlamıştır. Tezinin kapsamı Türk edebiyatında kadın yazarın görünümüdür.

Sait Faik Abasıyanık'ın “Gün Ola Harman Ola” Hikayesindeki Mekan Ve Karakterler Üzerine Bir İnceleme

Betül Taşcı Baba

Türk Edebiyatı'nda hikaye geleneği, Sait Faik Abasıyanık'ın bireye, bireyin günlük yaşamına ve bu yaşamın içerisinde ufak görünen ama aslında büyük anlamlar taşıyan olayları ele alıp; yalın ve sade bir dille kaleme almasıyla yeni bir boyut kazanmıştır. Hatta konu ve dil ve anlatım bakımından yeni bir döneme girilmiştir demek yanlış olmaz. Bununla birlikte Sait Faik'in mekanı ele alışı da Türk hikayeciliğinde bir yenilik olmuştur. Bu çalışmada da “Son Kuşlar” eserinde kentte geçen “Gün Ola Harman Ola” hikayesindeki mekan unsurunun üzerinde durulacak; mekan olarak kentin hikayedeki dil, yapı ve anlam bakımından önemi incelenecektir.

Sait Faik'in hikayelerinde mekan unsuru, karakterin önüne geçmemek için ara sıra, tam da yerinde kendini gösterir. Mekan unsurunun, karakteri tanımamız ve olayları zihnimize canlandırmamız için yerleştirilmiş sade ve basit kelimelerden oluşturulduğunu fark ederiz. Sait Faik'in hikayelerinde olaylar çoğunlukla Adalar'da geçer. Öyle ki “Son Kuşlar” eserindeki on dokuz hikayeden sadece ikisi kentte, İstanbul'da geçmektedir. Nicelik olarak azınlıkta olan kent mekanı, nitelik olarak öykülere derin ve farklı anlamlar katmıştır. Kentte geçen hikayelerden ilki olan “Gün Ola Harman Ola” hikayesi, İstanbul/Bakırköy'de yaşayan “Mercan Ustayı” anlatır. Adalarda süregelen “Küçük” hayatların, kentteki bir benzeridir aslında Mercan Usta'nın hayatı. Yazar, yaşamın tam da içinden, şehir hayatı içerisinde zanaatı ile ayakta kalmaya çalışan bilge bir usta ile karşı karşıya getirir okuru.

Sade, yalın, açık bir dil kullanmasıyla birlikte, mekanın sanki içindeymiş gibi bir gerçekliğe çeker okuru. Bunu, mekanı ağdalı bir şekilde anlatarak değil; karakterlerini anlatış tarzı ile yapar. Onun karakterleri, gösterişsiz, hayatından içinden, çoğunluğu gerçekten tanıdığı kişiler olan karakterlerdir. Bu hikayede, Sait Faik'in gerçek hayatta tanıştığı, çok saygı duyduğu ve sevdiği bir kişi olan Mercan Usta çevresinde kurgulanmıştır. Mercan Usta karakteri okura, büyük şehirde yaşamının zorluğunu, geçim sıkıntısını, bir zanaatte ustalaşmanın aslında ne demek olduğunu anlatır. Bir başka deyişle zorlu hayat şartlarına rağmen ahlaklı yaşamının bir portresidir Mercan Usta. Bu çalışma ile dönemin İstanbul'una hikayenin perspektifinden bakmak, dönemin buluşma mekanlarını keşfedip, bu mekanların insanlar üzerindeki etkisi ortaya koymak hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, Mekan, Kent, İstanbul, Anlatı ve mekan ilişkisi

Bio: Betül Taşcı Baba, 1999 yılında İstanbul'da doğdu. Lisans eğitimini İstanbul Üniversitesi Türk Dili Ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladı. Lisans dönemi boyunca resim sanatı ile ilgilenmeye başladı. Çeşitli karma sergilerde yer aldı ve çocuk kitapları resimledi. 2022 yılından bu yana çocuk ve yetişkinlere yönelik disiplinlerarası yaratıcı edebiyat ve sanat çalışmaları yürütmekte; özel ders ve grup dersleri vermekte ve QBİCART'ta Sanat Atölyeleri Yürütücüsü olarak çalışmaktadır. Aynı zamanda Çocuk Edebiyatı eserleri resimlemektedir.

Flanörün Uğrak Mekânları: Sait Faik'te Kahvehane ve Meyhaneler

Dr. Sibel Yılmaz, Orta Doğu Teknik Üniversitesi

Bu çalışma, Sait Faik'in flanör anlatıcılarının kenti meyhane ve kahvehane gibi mekânlarda nasıl deneyimlediklerini, bu deneyimin ortaya çıkardığı ilişki ve iletişim biçimleri ile bunların yazınsal süreçlere etkisini analiz etmektedir. İlk öykülerinden beri yaşam ve ekmek kavgası vermek zorunda olan yoksul ve emekçi insanların, yani küçük insan/adamların hikâyelerini anlatan Sait Faik; kenti Walter Benjamin'in tabiriyle bir flanör (flan ur) olarak deneyimlerken gördüklerini ve gözlemediklerini kurgusal zemine taşır. Küçük insanların arasında yaşamayı ve onlarla vakit ge cirmeyi seven yazar; İstanbul'un başta Beyoğlu olmak üzere birçok semtinde, mahalle, sokak, meyhane, kahvehane, park ve sinema gibi mek nlarında karşılaştığı küçük adamı, kendi bakışının öznesi yaparak hik yelerine bir başlangıç noktası arar. Dolayısıyla bu mekânlar, öykü kurgularına mekân-insan-bellek ilişkisi bağlamında konuk olurken aynı zamanda yazar-anlatıcının hikâye aradığı ve yazma eylemini gerçekleştirdiği mekânlar olarak da ayrı bir işleve b r n rl r. Bu çalışmada merkeze alacağımız meyhane ve kahvehaneler; Sait Faik'e farklı toplumsal kesimlerden gelen insanları bir arada bulabilme imk nı tanımış, tembellik etme hakkının sonuna kadar kullanılabil-diği bu mek nlardaki karşılaşma ve diyalog ihtimalleri yazarın imgelemine beslemiştir. Ayrıca k ğit ve kumar da oynanabilen kahvehaneler, erkeklerin kolektif bir eğlence tarzı yaratmalarını sağladığı gibi gücün ve rekabetin ön planda olduğu eril bir ortama d n ş rl r. Aynı şekilde meyhane de sohbetlerin erkekler arasında geliştiği eril bir mek ndır. Sait Faik'in öykülerinde sıklıkla geçen bu mekânlar, çeşitli işlevleriyle değerlendirilirken tüm öykülerinden yola çıkarak yazarın dış dünya gerçekliğini kendi gözünün ve bakışının g rd ğu şekilde yeniden kurup kenti ve orada yaşayan insanı nasıl ele aldığı tartışmaya açılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sait Faik Abasıyanık, kahvehane, meyhane, flanör,  yk .

Bio: Sibel Yılmaz, Orta Doğu Teknik Üniversitesi Türk Dili Bölümü'nde doktor  ğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Yeni Türk Edebiyatı alanında çalışan akademisyen, özellikle 1930'lar şiiri, edebiyat tarihi, öykü tahlili ve süreli yayınlara üzerine yayınlara yapmış, ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleriyle yer almıştır. Güncel  alışmaları ise daha çok 2000'ler  yk c l ğ  ve Ankara edebiyatı üzerine odaklanmıştır.

Hulki Bey ve Arkadaşları Romanında 6-7 Eylül Olaylarına Dair Bir İnceleme

Sevginur Dikin, Marmara Üniversitesi

1955 yılında yaşanan ve 6-7 Eylül olayları, başta İstanbul olmak üzere yurdun bazı bölgelerinde Müslüman olmayan azınlık vatandaşlarına yönelik gerçekleşen toplumsal düzeydeki saldırılar olarak tarih sahnesinde yerini almıştır. Ülke sınırları içerisinde Rum, Ermeni ve Yahudi vatandaşları çeşitli şiddet olaylarına maruz kalmış; yaşadıkları semtlerde yağma ve yapıları zarar görmüştür. Tarih çizelgesinde yaşanan bu gelişmeler, çok sayıda araştırmacının akademik çalışmalarına konu olurken, edebiyat dünyasında da yazarların ilham noktasında eserlerine katkıları sağlamıştır. Edebi eserler, olayları kurmaca bir dille okuyuculara anlatmaya çalışmaktadır. Bu çalışma, Türk edebiyatında 6-7 Eylül olaylarının neden ve sonuç ilişkisi bağlamında nasıl ele aldığını ve bu olayların siyasi, toplumsal ve ekonomik arka planlarını Yiğit Okur'un Hulki Bey ve Arkadaşları romanında nasıl yansıttığı analiz edilmektedir. Çalışma, romanın kurgusal anlatımı üzerinden yaşanan olayları anlamak, dönemin toplumsal dinamiklerini ve karakterlerin deneyimlerini derinlemesine incelemeyi hedeflemektedir. Niteliksel metin analizi yöntemiyle gerçekleştirilen incelemede, Okur'un Beyoğlu'nu yalnızca görsel bir arka plan unsuru olarak değil, toplumsal dokuyu pekiştiren ve karakterler üzerinden toplumun hayatlarına yön veren canlı bir unsur olarak kurguladığı tespit edilmektedir. Romanın ana karakterlerinden Hulki Bey'in mekân ve zaman hareketliliği, bireyin davranışlarının ve yaşanan olayların İstanbul ve Beyoğlu sınırları içerisinde nasıl şekillendiğini gösterirken, Hulki ve arkadaşlarının varoluş tarzları üzerindeki saf sevgiyi de göstermektedir. Çalışmanın bulguları, kentsel mekân tasvirinin bir fiziksel alan olarak değil, aynı zaman içerisinde sosyo-ekonomik yapıları belirleyen ve bireylerin yaşam serüvenlerinde etkin bir rol oynayan bir etken olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlam kapsamında, Okur'un Beyoğlu ve İstanbul tasviri 6-7 Eylül 1955 tarihindeki kent yaşamı çerçevesinde incelenerek, kent algısının toplumsal dönüşüm kavramıyla nasıl iç içe geçtiği tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Beyoğlu, Edebi temsil, Hulki Bey ve Arkadaşları, Kentsel mekân, Yiğit Okur.

Bio: Sevginur Dikin, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Yerel Yönetimler Ana Bilim Dalı'nda Küresel Şehirler ve İstanbul Araştırmaları bölümünde öğrencidir ve kent sosyolojisi alanında çalışmaktadır. Araştırmaları özellikle İstanbul, yerel yönetimler üzerine yoğunlaşmakta olup, kent ve kent sosyolojisi üzerine çalışmalar yürütmektedir. Güncel çalışmaları İstanbul üzerine odaklanmaktadır.

“Bir Beyoğlu Düşü”: Demir Özlü’nün İzinden Fenomenolojik Bir Beyoğlu Okuması

Büşra Yavuz, Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu çalışmada, Demir Özlü’nün kaleme aldığı “Bir Beyoğlu Düşü” kitabı bağlamında Beyoğlu yaşantısının fenomenolojik okuması yapılacaktır. Maurice Merleau-Ponty’nin Algının Fenomenolojisinde varoluşu “Dünyada Olma Hali” ile betimlemesinden yola çıkılarak, kent [Beyoğlu’nun] yalnızca fiziksel olarak deneyimlenen bir mekân değil; aynı zamanda duyusal, algısal ve zihinsel katmanlarıyla kendi ruhunu [Genius Loci] yaratan bir hafıza mekânı olduğu göz önünde bulundurulacaktır.

Demir Özlü, Türk Edebiyatının 50 Kuşağının en önemli temsilcilerinden biridir. 1953 yılında yayımlanan Bir Beyoğlu Düşü isimli anlatısında dönemin Beyoğlu yaşantısını kendi söylemiyle “Düş-Gerçeklik-Büyük” bağlamında ele alır. Yazarın kişisel yaşantısında ve edebiyat hayatında en önemli yapı taşlarından biri olan Beyoğlu, kitapta olayların yaşandığı mekân olma halinden çıkarılıp karakterlerin kimliğinin yaslandığı bir coğrafya olarak işlenir, yazarın belleğiyle birlikte çok katmanlı bir varoluş sahnesine dönüşür. Kentin kimliği ve zamanı, kitabın kurgusuyla iç içe geçer ve Beyoğlu eksiklikleri, fazlalıkları, kusurları ve güzellikleri olan bir ana kahraman olarak karşımıza çıkar.

Kahramanın kent içerisindeki yürüyüşleri, mevcut sokak dokusu, olay kurgusunun geçtiği mekanlar [Fischer Lokantası, Hachette Kitabevi, Lebon-Markiz-Baylan Pastahaneleri, Saint-Marie Draperis Kilisesi, Avrupa Pasajı, Balık Pazarı, Krepen Pasajı, Neş’e Meyhanesi, Olivio Pasajı, Narmanlı Yurdu, Asmalımescit, Tünel Meydanı, Fransız Geçidi, Casa d’Italia vb.] referans alınarak Demir Özlü’nün kitapta da yaptığı gibi, bir Beyoğlu yürüyüşünün fiziksel bir hareket olmanın ötesine geçerek geçmiş ile şimdi arasındaki bağı mümkün kılan bir deneyim olarak nasıl kurgulandığı irdelenecektir.

Sonuç olarak, Bir Beyoğlu Düşü yalnızca bireysel bir anıma pratiği değil, bireyin bir kentin belleğiyle yüzleşme anlatısı olarak okunacaktır. Bu çalışma, düş ve gerçeklik çatışmasına rağmen bireyin kentteki var olma halini günümüzdeki Beyoğlu deneyimiyle karşılaştırarak tartışmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Demir Özlü, Beyoğlu, Kent ve Mekan, Fenomenoloji, Mimarlık ve Edebiyat

Bio: Büşra Yavuz, *Mimarlık İşleri*’nde mimar olarak mesleğini icra etmekte olup Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Bina Araştırma ve Planlama Programında yüksek lisans tez dönemi öğrencisidir. Aynı zamanda *Othon Cinema* ile gerçekleştirdiği gösterimlerin sanat direktörlüğünü üstlenmektedir. Güncel çalışmaları “Mimarlık, Kent ve Fenomenoloji” çerçevesinde ilerlemektedir.

Kenti Adımlarla Yazmak

Ahmet Faruk Arancı, Yıldız Teknik Üniversitesi

Kentler, yalnızca görsel imgeler ve mekânsal düzenlemelerle değil, aynı zamanda sesler ve akustik ortamlar aracılığıyla da deneyimlenir. Trafik uğultuları, sokak müzisyenlerinin melodileri, çarşıların kalabalık uğultusu ya da gece yarısı yankılanan ayak sesleri, kentin dokusunu oluşturan temel bileşenlerdir. Ses, kenti kuran ve şekillendiren önemli bir bileşen olmakla birlikte, kentsel mekânların toplumsal ve kültürel dinamiklerini anlamak için de önemli ipuçları sunar. Bu çalışmada, kentin bir ses haritası olarak okunabilirliği üzerine odaklanarak, edebiyat metinlerinde kentsel sesin nasıl temsil edildiği incelenmektedir. Özellikle Dostoyevski'nin "Suç ve Ceza" eserinde şehir uğultularının karakterin ruh hâline etkisi, Gabriel Garcia Marquez'in "Yüzyıllık Yalnızlık" romanında sesin toplumsal hafıza ile ilişkisi ve Tolstoy'un "Anna Karenina" eserinde şehir seslerinin bireysel kararlar üzerindeki etkisi ele alınacaktır. Kentin akustik topoğrafyasını anlamak, yalnızca mekânsal düzenlemelerin değil, sesin de kimlik ve hafıza oluşturma süreçlerinde nasıl rol oynadığını ortaya koyacaktır.

Anahtar Kelimeler: Roman, akustik, ses, edebiyat

Bio: Ahmet Faruk Arancı, 23 yaşındadır. Gebze Teknik Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama bölümünden 2024 yılında mezun oldu. Şu anda Yıldız Teknik Üniversitesinde Kentsel Mekan Organizasyonu ve Tasarımı bölümünde yüksek lisans eğitimi görmektedir.

Kent İmgesinin Dildeki İz Düşümü: Refik Halit Karay'ın Çete Romanında Hatay

Arif Umut Nigar, Muş Alparslan Üniversitesi

Kentlerin sahip oldukları diller, kenti kuşatan yerel halkın geneline yayılan ortak hafızanın ve kültürün taşıyıcısıdır. İrili ufaklı yerleşim birimlerinden büyük meydanlara kadar kent içerisinde gerçekleşen yayılım içerisindeki alanların isimlendirilmesi, tarihî ve kültürel ortak hafıza ile ilişkilidir. Kentin birey ve toplum tarafından algılanışının sonucunda ortaya çıkan kent imgesinde kent ile dilin dönüşümlü aidiyeti, oluşturulan kent imgesinin anlamını pekiştirerek kent kimliğinin inşası ve kentin siyasî düzlemde yerini belirleme hususunda önemli bir rol oynar. Bu sayede, birey ve toplum dil aracılığıyla kendilerini bir mekâna ait hissederek mekâna dair tasarruf sahibi olurlar. Bu duruma ilişkin olarak bildiri içerisinde ele alınacak olan 1939 yılında Refik Halit Karay tarafından İstanbul'da yayımlanan Çete romanı, Millî Mücadele Dönemi'ni konu alan tezli bir romandır. Amanos, Şalan Kale ve Antakya çevresinde gerçekleşen olayların arka planında Hatay'ın Türkiye'ye katılması tezi yer almaktadır. Romanın merkezi kişisi olan Nezih Suat'ın bir çete lideri olarak Kıran Bey'e dönüşümü sonrasında Nina ile konuşmalarında Hatay kentine ait sosyal ve siyasal yapıya dair çeşitli bilgiler okuyucuya aktarılmaktadır. Bu aktarımda dikkat çekici özellik Hatay kentinin dil açısından yazarın okuyucuya sunumudur. Kıran Bey'in Hatay üzerine verdiği bilgilerde, kente ait köy ve semt isimlerinin Türkçe oluşu, kent imgesinin dil bağlamında zihinsel alanda inşasında önem taşımaktadır. Kentin imgesel varoluşunun dil aracılığıyla gerçekleştirilmesi, gösterge bağlamında yazarın dolaylı bir biçimde tezli roman anlayışı ile ilişkilendirilse de Hatay kentinin sahip olduğu kent-dil ilişkisine dair taşıdığı iletiyi belirgin kılar. Bu bildiride, Hatay'ın dil üzerinden imgesel bir kent olarak okunmasına ilişkin görüşler aktarılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Kent imgesi, Dil aidiyeti, Kent-dil ilişkisi, Türk romanı, Hatay

Bio: Arif Umut Nigar, Muş Alparslan Üniversitesi'nde Araştırma Görevlisi olarak görev yapmaktadır ve Yeni Türk Edebiyatı sahasında çalışmaktadır. Araştırmaları özellikle Türk romanı ve biyografi türü üzerinedir. Bununla birlikte edebiyat ve sinema ilişkisi üzerine de yoğunlaşmakta olup bu alan üzerine çalışmalar yürütmektedir.

Gerçek Bir Kent Üzerinde Bir Düş Yürüyüşü

Ege İmren

Aynı kentte yaşayan binlerce kişi için kentin ifade ettiği anlam, kişilerin kent ile kurduğu ilişki ve kent yürüyüşlerine verilen anlamın sayısız farklı çeşidi vardır. Yürüdüğümüz sokaklar, vakit geçirdiğimiz mekânlar, meydanlar ve parklar kenti deneyimlerken bize aracılık eden kentsel kamusal mekânlardan bazılarıdır. Deneyimleme ve keşif sırasında kentle kurduğumuz ilişki mekânların bize hissettirdiği duygulara bağlı olarak hafızamızda gerçekte olduğundan farklı şekillerde yer edinebilmektedir. Literatürde psikocoğrafya olarak yer alan bu kavram ile kent sadece gerçek boyutlarıyla fiziksel bir mekân olarak değil, psikolojik ve duygusal olarak algılanan ve kişilerin hayal dünyasında farklı şekillerde var olan bir yapı haline gelmiştir. Kenti yürüyerek deneyimleyen bir şair olduğunda ise sadece kentin sokaklarında değil aynı zamanda zihnin kıvrımlarında da bir yürüyüşe çıkmış, okuyucuları da gerçek ve hayal arasında bir yolculuğa çıkarmış olur. Bu bağlamda, bu çalışmada Louis Aragon'un 1926 yılında yayınladığı Paris Köylüsü romanından yola çıkarak yazarın yaşadığı kent olan Paris'in geçmişini ve şimdiki durumunu nasıl algıladığını, pasajlardan geçip sokaklarda yürürken zihninde hangi düş rotalarını takip ettiğini ve kenti deneyimlerken hissettiği izlenimlerini aktardığı metin üzerinden Paris'te 1853 ve 1870 yılları arasında yaşanan kentsel değişim ve dönüşüm sürecinin edebi bir metne yansımaları değerlendirilecektir. Paris'in kentsel gelişim tarihinde bu yıllar arasındaki uygulamalar "Hausmann Dönüşümü" olarak da bilinmekle birlikte, bu uygulamalarla kentin dokusu ile fiziki yapısı büyük ölçüde değiştirilerek günümüz modern kenti Paris haline yakınlaştırılmıştır. Paris Köylüsü romanında bu kadar gerçek bir şekilde var olan dönüşümün bir düş deneyi ile okuyucuya aktarıldığı görülmekte ve bu çalışmayla edebiyat aracılığıyla bir kentin nasıl algılandığı paylaşılmak istenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Psikocoğrafya, Gerçeküstücülük, Paris Köylüsü, Haussmanizasyon, Düş mekânı

Bio: Ege İmren, bilişim teknolojileri alanında hizmet veren bir yazılım şirketinde görev yapan bir şehir plancısıdır. Araştırmaları özellikle coğrafi bilgi sistemleri, kentsel bilişim, akıllı şehirler üzerine yoğunlaşmakta olup, sosyal ağ analizleri ile çevrimiçi alışveriş ve kent ilişkisi üzerine çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde ve kitaplarda makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmalarını yapay zekâ destekli mekânsal analizler üzerine odaklanmaktadır.

Karşılaştırmalı Edebiyatın Beşiği İstanbul

Gönül Kıvılcım

Sürgünler, sürgündeki yazarların bir kente kattıkları ve sürgün edebiyatı edebiyat tarihçiliği açısından önemli. Ben bu yazıda, Almanya'daki görevine Nazi rejimi 1935'te son verilince, 1936'da İstanbul Üniversitesi'nde, Leo Spitzer'den boşalan yere atanan ve bir sürgün olarak İstanbul'a gelen Auerbach'ın İstanbul'daki varlığını belirgin hale getirmeye, kent belleğini edebiyat tarihinde kazılar yaparak canlandırmaya çalışacağım. Bunu yaparken de karşılaştırmalı edebiyatın en önemli eserlerinden biri olan Mimesis'i İstanbul'da yazan Auerbach'ın İstanbul Üniversitesi'ndeki çalışmalarına, Mimesis üzerine yapılmış araştırmalara, İstanbul'un Mimesis'i nasıl etkilediğine değindikten sonra biri başlangıç aşamasında yarım kalmış, diğeri tamamlanmış, her ikisi de Mimesis'ten ve Auerbach'tan yola çıkan iki romana değineceğim. İlki ömrünün önemli bir kısmını İsveç'te sürgün olarak geçiren Kürt yazar Mehmed Uzun'un ölümü nedeniyle yazamadığı Auerbach romanı projesi. Diğeri Alman profesör ve yazar Matthias Göritz'in Die Sprache Der Sonne (Güneşin Dili) romanı. Romanın Türkçe çevirisi bitmek üzere olup Yitik Ülke Yayınları tarafından yayımlanacaktır.

Anahtar Kelimeler: Auerbach, karşılaştırmalı edebiyat, sürgün, Mimesis, İstanbul

Bio: Yazar ve akademisyendir.

Kitapları: Kasaba ve Yalanlar, 2001; Jilet Sinan, 2002; Parçalı Aşklar, 2004; Yaşayan Tanıklarla Karaköy, 2010; Suç Sarayı 2011; Babamın En Güzel Fotoğrafı, 2012; Uğultular 2017, Küçük Umutlar 2024. Yasak Ülke adlı öyküsü 2012'de Murathan Mungan'ın derlediği Bir Dersim Hikâyesi seçkinde yer almıştır. Kıvılcım'ın yazdığı Bir Kadını Öldürmek 2015 yılında Sadri Alışık Tiyatrosu'nda, Can Yeleği 2018-2021 arasında Şehir Tiyatroları'nda sahnelenmiştir. Jilet Sinan 2022'de Dağyeli Verlag tarafından Almanca yayımlandı. Kıvılcım, Washington Üniversitesi Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünden "Leyla Erbil'in Tuhaf Bir Kadın'ında Utançtan Kurtulmak ve Kendini Keşif" adlı teziyle doktora derecesini 2023'te aldı.

Şehir Gözünü: Flanörün Dünyaya Bakışı

Gürsel Bektaş

Bu çalışma, günümüz modern hayatında kendisini flanör ile tanımlayabilecek kişilerin gözünden hayatı nasıl gördüğünü inceleyerek, birçok yazardan örnekler göstererek dünyanın çeşitli şehirlerine bakmaktadır. Çalışma, edebi mekân kuramları çerçevesinde ‘‘kent ve kenti görüş’’ arasındaki ilişkiyi sorgulamakta, özellikle Edgar Allen Poe ve Charles Baudelaire’in gözünden flanör kavramını kullanarak modern insanın günlük hayata bakış açısını irdelemektedir. Günlük deneyimler ve çeşitli okumalar yöntemiyle gerçekleştirilen incelemede, birçok yazarın farkında olmadan dahi olsa çağdaş hayatta flanörlük olarak tanımlayabileceğimiz ip uçlarını eserlerinde takip edeceğiz. Çalışmanın bulguları, kentsel mekânın yalnızca yaşanılan bir alan değil, aynı zamanda ona bakış açımızla şekillenen bir yapıda olduğunu gösteriyor. Bu bağlamda, bildiri sahibinin de kendi deneyimlerini katarak birçok edebi eserde peşine düştüğü flanörlük kavramı tartışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Flanör, Kent, Modern hayat, Edebiyat, Zaman ve mekan

Bio: Balıkesir’de doğdu. Gönen Ömer Seyfettin Lisesi ve Yıldız Teknik Üniversitesi Kimya Mühendisliği’nden mezun olduktan sonra İstanbul Bilgi Üniversitesi’nde Sinema-TV alanında yüksek lisansını tamamladı. Şiirleri Varlık, kitap-lık, Türk Edebiyatı, Yasakmeyve, Ecinniler, Çevrimdışı İstanbul, Akatalpa, Babylon, Orlando, Caz Kedisi, Ek Dergi, 21 Mart, Papirüs ve Lacivert gibi edebiyat dergilerinde yer aldı. Hırvat Yazarlar Birliği ile çeviri atölyesi çalışmalarına katıldı ve şiirleri yabancı dillere çevrildi. İlk şiir kitabı Kırmızı 2015 yılında Noktürn Yayınları tarafından, ikinci şiir kitabı Güzel Olan Sensin ise 2016 yılında Yasakmeyve Yayınları tarafından yayımlandı. Çeşitli karma fotoğraf sergilerinde yer almakla beraber kişisel fotoğraf sergileri de oldu. Ters ışık fotoğraflarından oluşan Işığın Arka Yüzü (2012), Cemal Süreya dizelerine görsel bir yaklaşımda bulunduğu ve küratörlüğünü de yaptığı Durakta Üç Kişi (2019), çelişkilere vurgu yapan Metaphor of New York (2022) ve dünyanın farklı coğrafyalarından fotoğraflar içeren Başkasız (2023) ise günümüz insanının modern huzursuzluğuna göndermelerde bulunan kişisel fotoğraf sergileridir. Ayrıca TRT2’ de yayınlanan İstisnai Renkler programına konuk sanatçı olarak katıldı.

Elif Şafak Romanlarında İstanbul: Kent, Kültür ve Mekân

Doç. Dr. Muhammet Kaçmaz, Sakarya Üniversitesi

Perihan Kaçmaz, MEB

Romanlardaki olayların sahnesi konumunda olan mekân, romanın dokusunu oluşturan en önemli unsurlardan biridir. Mekân yalnızca bir arka plan değil, aynı zamanda bireyin kimliğini, ruh hâlini ve toplumsal aidiyetini belirleyen aktif bir unsurdur. Yaşam her yönü ile mekâna yansır, mekânı yansıtır. Edebî eserlerde mekânın tasviri, karakterlerin iç dünyalarını yansıtırken aynı zamanda sosyal, kültürel ve tarihi kodları da içinde barındırır. Bir şehir, bir sokak ya da bir ev, anlatının ruhunu oluşturan temel öğelerden biri hâline gelir. Coğrafya, edebiyatta yalnızca fiziksel mekânı tanımlamakla kalmaz, aynı zamanda olay örgüsünün dinamiklerini, insan-mekân etkileşimini ve toplumsal dönüşümleri de gözler önüne serer. Bu çalışmada Elif Şafak'ın romanlarında İstanbul'un edebî bir mekân olarak nasıl kurgulandığını incelemektedir. Şafak kenti, olayların akışını belirleyen ve karakterlerin kimliklerini şekillendiren dinamik bir unsur olarak ele alır. İstanbul'un tarihsel, sosyal ve kültürel yapısı, yazarın anlatılarında çok katmanlı bir şekilde işlenerek şehrin geçmişi ile bugünü arasındaki bağ vurgulanır. Pinhan, Mahrem, Bit Palas, Baba ve Piç, Havva'nın Üç Kızı ve Ustam ve Ben gibi eserlerde İstanbul, hem fiziksel bir mekân hem de toplumsal dönüşümlerin ve bireysel hikâyelerin kesiştiği bir merkez olarak betimlenir. Romanlarda mekân; aidiyet, göç, kimlik bunalımı ve çok kültürlülük gibi temalar etrafında şekillenir. Özellikle şehrin farklı semtleri, mekânın karakterler üzerindeki etkisi ve kültürel çeşitliliğin edebî anlatıya nasıl yansıdığı bu çalışmanın odak noktaları olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat coğrafyası, İstanbul, kültür, mekân, roman

Bio: Muhammet Kaçmaz, Sakarya Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Coğrafya Bölümü'nde Doçent Dr. olarak görev yapmaktadır. Beşerî ve iktisadi coğrafya alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle turizm coğrafyası ve siyasi coğrafya üzerine yoğunlaşmakta olup edebiyat ve müzik coğrafyası üzerine çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları edebiyat coğrafyası üzerine odaklanmaktadır. Konu ile ilgili "Yüz Yılın Yüz Türk Romanında Coğrafi Düşüncenin Yapay Zekâ İle Analizi Ve Roman Haritacılığı" isimli TÜBİTAK 1001 projesinin yürütücülüğünü yapmaktadır.

Perihan Kaçmaz, Sakarya/Serdivan Hakkı Demir Ortaokulu'nda (MEB) Sosyal Bilgiler öğretmeni olarak görev yapmaktadır. "Edebi Metinlerde Coğrafi Perspektif; Elif Şafak Romanlarının Analizi" adlı yüksek lisans tezini yazmıştır. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır.

Tahayyül, Temsil, İnşa: Ahmed Refik'in Lale Devri Anlatısında Mekân Temsilleri

Rana Kelleci, Dutch Art Institute

İstanbul'un tarihi mekânları, fiziksel varlıklarını kaybetmiş olsalar da tarih anlatıları aracılığıyla bugünkü kimlik algılarımızı şekillendirmeye devam eder. Bu bildiri, Ahmed Refik (Altınay)'ın "Lâle Devri" adlı eserinde Sa'dabad Sarayı'nın nasıl temsil edildiğini ve bu anlatının, Osmanlı'nın belirli bir dönemine dair imgelemi nasıl şekillendirdiğini incelemeyi amaçlamaktadır.

Ahmed Refik'in Osmanlı tarihine kattığı bu anlatı bir tarih anlatısı olmasının yanı sıra, onu edebî bir kurgu olarak değerlendirmemizi mümkün kılan biçimsel özellikler taşımaktadır. Refik'in, günümüzde ancak birkaç kalıntıdan ibaret kalmış Sa'dabad Sarayı ve bulunduğu Kağıthane bölgesindeki sosyal hayatı temsil etme biçimleri döneme dair güçlü bir nostalji ve kayıp duygusu üretir. Yazarın önce İkdam Gazetesi'nde tefrika edilerek geniş kitlelere ulaşan metni 1915'te kitap olarak basılmış, Cumhuriyet Türkiye'sinde de hem akademik hem popüler kültürde geniş kabul görmüştür. Anlatının geniş yayılımı ve benimsenmesi, metnin temel savlarından olan Osmanlı tarihinde batılılaşmanın ilk adımlarının Lâle Devri'nde atıldığı yönündeki kabulü de tesis etmiştir.

Bu bağlamda hem tarihçinin imgelemi hem de yazdığı dönemin politik, ideolojik ve duygusal atmosferinin tarihçinin üretimi üzerindeki etkisi birer sorgulama alanı olarak karşımıza çıkar. Geçtiğimiz yirmi yılda Lâle Devri paradigmasını ve Refik'in anlatısını eleştirel bir yaklaşımla yeniden ele alan akademik çalışmalar bu sorgulamalara ışık tutmaktadır. Bu sunumda temel olarak Refik'in metnindeki mekân temsilleri yakından incelenecek, mevcut eleştirel yaklaşımların ışığında bu temsillerin döneme dair algımızdaki etkisinin izi sürülecektir.

Anahtar Kelimeler: Ahmed Refik, Lale Devri, Sadabad Sarayı, mekan temsilleri, tarihyazım

Bio: Rana Kelleci, Dutch Art Institute'de yüksek lisansını yapmaktadır ve görsel sanatlar alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle kültür tarihi üzerine yoğunlaşmakta olup, tarihyazımı, kültürel miras, bellek ve mekân üzerine çalışmalar yürütmektedir. Güncel çalışmaları Lale Devri ve tarihyazımı üzerine odaklanmaktadır.

Bir Edebiyat Metninin Gösteri Mekânı Olarak Masumiyet Müzesi

Zeynep AYTEKİN, Marmara Üniversitesi

Gösteri mefhumu her olgu, ürün ve gerçekliğe bir değer atfedilmesini içermektedir. Metalaşmanın niteliklerini barındıran bir unsur olarak gösteri, 21. yüzyıl veçhelerini açıkça ortaya koymaktadır. Gösteri günümüzde bir devinim halinde kültür, sanat, yaşam tarzı, üretim-tüketim pratikleri, politika ve edebiyat gibi kanallar üzerinden toplumsallığın tümü üzerinde tezahür etmekte ve kendisini sürekli olarak yeniden üretmektedir. Bunun örnekleri edebiyat eserleri üzerinde de görülebilmektedir. Orhan Pamuk'un Masumiyet Müzesi başlıklı romanı ve müzesi, anlatısının tasarlanmasıyla ticarileşme, metalaşma ve nostalji unsurlarını barındıran bir edebiyat gösterisine ev sahipliği yapmaktadır.

1970'ler sonrasında kültürel formların gösteri halini almasını doğuran süreçler, müzeler üzerinde de etkili olmuştur. Müzeler zamanla modern toplum çeşitliliğini kapsayan stratejiler geliştirerek dizayn edilmeye başlanmıştır. Kurgusal bir metnin fiziksel bir formata dönüştürülerek gösteri halini aldığı Masumiyet Müzesi, bu açılımları yoğun şekilde barındırmaktadır. Masumiyet Müzesinde post-modern gösteri mefhumu, ticarileşmiş ve metalaşmış nitelikler taşıyan kurgu bir nostalji üzerinden gerçekleşmektedir. Romanın kurgusal anlatısı, müzenin deneyimlenmesinde bir araç olarak konumlanmakta ve okurlarını birer müşteri gibi ticari nitelikleri bulunan bu gösteri alanına yönlendirmektedir.

Çalışmada tarihsel süreçte müzelerin seyri Guy Debord'un gösteri toplumu kuramı bağlamında irdelenmiş ardından bir anlatı ve müze olarak Masumiyet Müzesinin taşıdığı edebi post-modern nitelikler, Yıldız Ecevit'in perspektifleri üzerinden saptanmıştır. Gerçekleşen edebiyat gösterisinin temelini oluşturan nostalji unsuru ise Svetlana Boym, Gary Cross ve Arjun Appadurai gibi isimlerin yaklaşımları üzerinden analiz edilmiştir. Çalışmanın bu kısmında romanı ve/veya müzeyi deneyimlemiş kişilerle gerçekleştirilen yarı-yapılandırılmış derinlemesine mülakat verilerinden de yararlanılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Gösteri, Ticarileşme, Metalaşma, Nostalji

Bio: Zeynep AYTEKİN, Marmara Üniversitesi İletişim Bilimleri tezli yüksek lisans programında eğitimine devam etmektedir. Kent sosyolojisi, mekân ve toplumsal hafıza, sosyal medya ve iletişim çalışmaları alanlarında araştırmalar yürütmektedir. Aynı zamanda Marmara Üniversitesi Dijital Beşeri Bilimler Araştırma ve Uygulama Merkezinde bilimsel çalışmalara katkı sunmaktadır.

The Virgin(al) Suicides: The Fading Teenage Girl; The Fading City

Alexis Jo Allen, Istanbul Kent University

This paper explores the connections between communities and the young women who inhabit them. This paper specifically examines three internationally acclaimed novels located on three different continents, all written from the perspective of male narrators and, more specifically, writers. These novels all feature young female characters in *The Virgin Suicides* by Jeffrey Eugenides, *Snow* by Orhan Pamuk, and *One Hundred Years of Solitude* by Gabriel García Márquez. Using Simone de Beauvoir's theories of the Other and, more largely, feminist existentialism, as well as Henri Lefebvre's analysis of space as a tool for power and control. In each text, these young women are unable or unwilling to adapt to their alienating environments, participating in both implicit and explicit acts of self-annihilation. These acts of self-destruction mirror the decline of the cities themselves, cities which have changed through the manipulation, domination, and exploitation of man. The tragic fates of these women reflect an acute awareness of the oppressive, male-dominated spaces they occupy, using their bodies as sites of rebellion. These acts of self-destruction, therefore, become not only forms of personal annihilation but also reflections of broader sociopolitical decay.

Keywords: Feminist existentialism, Spatial theory, Simone de Beauvoir, Urban decay, Feminine trauma

Bio: Alexis Allen currently teaches English in the Foreign Languages Department at Istanbul Kent University. In addition, she teaches a course on the history and culture of beauty. She has a BA in Humanities from the New College of Florida and an MA in Creative Writing and Education from Goldsmiths, University of London.

Urban Life as Imperial Messaging: Reshaped Religious Spaces in Roman Provincial Civic Centers

Skylar Masuda

The Roman Empire is remembered for its far-reaching imperial control that, at its farthest extent, stretched from modern Scotland to Syria. The closest most people would get to the city of Rome, the seat of religious and political power in the Empire was through echoes of Roman architecture in their own cities. The day-to-day life of those in a Roman provincial city was shaped by imperial messaging embedded into the physical environment. Looking at adaptive reuse religious structures after Roman colonization at urban sites in Italy, Greece, and Tunisia, I will read imperial Roman archeological sites as documents of urban identity. This talk will interrogate the current literature on Roman provincial cities, developing unexplored cross-disciplinary connections between the study of ancient urbanism and modern city planning.

Keywords: Roman Empire, Adaptive Reuse, Religious Architecture, Archeology, Urban Identity

Bio: Born and raised in Maui, Hawaii Skylar Masuda recently graduated with her B.A. in Classics and Human-Centered Design from Pitzer College in Claremont, California. Her archeological experience includes working as an Ancient Architectural Analyst with the Southern Etruscan Tomb Survey and her fieldwork at the American Excavations at Morgantina: Agora Valley Project. She is currently based in Istanbul working on a Fulbright Research Grant. Her current research project examines the display of repatriated artifacts in Turkish museums.

Class Struggle, Disease, and Urbanization in Nineteenth-century London: A Marxist Historiographical Analysis of Charles Dickens's *Bleak House*

Deniz Ece Mega, Istanbul Aydın University

Berkay Çelebi, Istanbul Kent University

This analysis will discuss Charles Dickens's *Bleak House* (1853) with regard to nineteenth-century London's not only social and economic deterioration but also the destructive consequences of urbanization. As the Marxist historiographical approach will be utilized, this study aims to propose negative outcomes of industrialization and the enlargement of urbanization on the lower classes. By doing so, it is shown that the use of typhus, tuberculosis, cholera, and smallpox could be interpreted as dynamics within the class differences in the capitalist environment. Fog, pollution, and chaos in London highlight the portrayal of the city's outlook on social segregation. This portrayal can be thought of as a metaphor in line with diseases used to show urban degeneration and class struggle. Therefore, it will be demonstrated how Dickens criticizes the hygiene and public health of nineteenth-century London about the misconduct of legal and bureaucratic customs fortify systematic injustices imposed on the urban poor. Also, the function of disease is used as an ideological instrument of maintaining order established by the upper class. It could be concluded that *Bleak House* shows the link between disease and urbanization as not just used as a natural phenomenon but rather a direct outcome of city planning and social layers in a capitalist city.

Keywords: Charles Dickens, *Bleak House*, Marxist historiography, disease, urbanization.

Bio: Deniz Ece Mega is a student at İstanbul Aydın University, specializing in English Language and Literature. Their research focuses on the application of performative art into literature, particularly exploring ventriloquism. They have presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Their recent work examines Historiographical Analysis of Charles Dickens's *Bleak House*.

Berkay Çelebi is an instructor at İstanbul Kent University, specializing in English Literature. Their research focuses on New Gothic Literature, particularly exploring Abjection and disability theories and their application. They have presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Their recent work examines Historiographical Analysis of Charles Dickens's *Bleak House*.

The Lost Generation's London: Writing in the Wake of War

Ecemnur Yavuz, Istanbul Kültür University

London grew into a city of contrast after the Great War. It was the place where the wounds of history, the traumas and anxieties of war met the innovations and ideals that modernism brought. The Great War had caused deep scars on people and their way of seeing and shaping architecture and literature in profound ways. Writers and artists struggled with themes of loss, disillusionment, fragmentation, and alienation reflecting a city that was both devastated and evolving. Modernism was one of the most significant literary movements that demonstrated in post-war London. Writers like Virginia Woolf, T.S. Eliot and Aldous Huxley reflected the complex effects of war and urban life. Woolf's novel *Mrs. Dalloway* is an outstanding example of this era and specifically city of London. Setting in a single day in London and navigations of the city with full of memories, social change, and psychological turmoil mirror the harsh realities of the society. Stream-of-consciousness narration highlights the fragmented nature and traumas of both individual and the city itself. T.S. Eliot's *The Waste Land* presents the disillusionment of post war London society. With his remarkable opening lines "April is the cruellest month", Eliot draws the picture of a civilization in decline. London, in the aftermath of the Great War, was not merely a backdrop for alienation and fragmentation but an active symbol of cultural and psychological disintegration. This paper argues that the city's ghostly atmosphere and fractured identity did not just reflect but intensified the shattered psyche of those who experienced the war, turning urban space into a manifestation of collective trauma and emotional exile. It was the city writers prefer to use for both setting and symbolism capturing the spirit of this city that had full of wounds of its history and an unpredictable future.

Keywords: Post-war, trauma, disillusionment, alienation, modernism

Bio: Ecemnur Yavuz is an Instructor at Istanbul Kültür University specializing in English Language and Literature. Her research focuses particularly on post-World War I literature, with an emphasis on trauma, post-war social identity conflicts, and the psychology of war. Her recent work examines post-war literature and the new world order shaped by the personal and collective trauma caused by war.

J.G Ballard Gökdelen Romanı ve Homo Sacer Kavramı Üzerinden Geleceğin Kenti Neom: The Line Projesinin İrdelenmesi

Bahar Çalışkan, İstanbul Teknik Üniversitesi

Bilim kurgu edebiyatı ve geleceğin kentleri konseptlerini karşılaştırmalı incelemek amacıyla, J. G. Ballard'ın Gökdelen romanı geleceğin kenti olarak adlandırılan Neom: The Line Projesi üzerinde okunup, Roma hukukundaki Homo Sacer kavramıyla birlikte irdelenmiştir. 'Asıl yabancı gezegen dünyamızdır.' diyerek yapıyı çevremizi irdeleyen Ballard'ın distopya anlatıları modern dünyada kurduğumuz ve geleceğimizde de kurgulamaya devam ettiğimiz modern dünya tasarılarımıza eleştirel bir bakış sunuyor. Geleceğin kenti olarak adlandırılan ve sıfırdan kurguladığımız kentlerimizle insanlığın birçok problemini çözülebileceği vaat ediliyor. Birçok sosyal, iklimsel, ekonomik, sınıfsal problemin sıfırdan kurgulanan bir kent kurgusuyla çözümlenebileceğini söylemek onu kutsallaştırmak mıdır? Eski Roma hukukunda Homo Sacer, insan hayatına ilk defa kutsallık özelliğinin atfedildiği kişidir. Tribuna hukukun ilk yasasında şöyle denmektedir. 'Birisinin kamu oylamasına göre kutsal olan bir insanı öldürmesi cinayet sayılmaz.' Bu söylemden yola çıkarak Antroposen çağıyla birlikte hayatımıza soktuğumuz küresel ısınma, kentleşme sorunları, gıda krizi vb. problemlerin hepsinin çözümü olarak kutsallaştırdığımız geleceğin kenti konsepti örneklerinden The Line projesinin de yıkılışı takdir edilecek bir son mudur? Ballard'ın romanlarında kurgulanan mükemmel hayatlar gibi The Line projesi de bir son mu hazırlamaktadır? Metin boyunca bu sorular irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: J. G. Ballard, Homo Sacer, The Line, Geleceğin Kenti, Ütopya

Bio: Bahar Çalışkan, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde Kentsel Tasarım Yüksek Lisans Öğrencisidir. Güncel çalışmaları çevre ve davranış teorileri üzerine odaklanmaktadır.

“Muvazenesiz Neşriyatı Muvafık Bir Şekle Koymak”: İzmir Edebiyat Cemiyeti

Dr. Yağmur Yıldırım, Özyeğin Üniversitesi

1930’lu yıllar, İzmirli sanatçılar açısından İstanbul’dakinden pek farklı değildir; dergiler çıkarırlar, kitaplar yayımlarlar, hatta İstanbul’daki süreli yayınlarda dahi isimlerine rastlanır. Fakat hepsini bir araya getirecek bir oluşumun olmaması, onları sadece gazete-dergi ya da siyasi görüşlerin etrafında birleşmelerine iter. Bu durumu kendilerine dert edinenler bir araya gelerek bir cemiyet kurma gerekliliğinden bahsederler. Ferit Ragıp Tuncor öncülüğünde toplanan gençler üstat gördükleri isimlere giderek konu hakkında destek isterler. Açılış sürecinde çeşitli zorluklar yaşasalar da Tokadizade Şekip başkanlığında Akil Koyuncu, Asım Kültür, Orhan Rahmi, Benal Nevzat gibi üyelerden oluşan İzmir Edebiyat Cemiyeti 1931 Nisan’ında faaliyetlerine başlar. Bu cemiyetin amacı, “edebî inzibattan mahrum bir surette devam eden muvazenesiz neşriyatı muvafık bir şekle koymak ve kalem sahiplerini birbirine tanıttırarak gayesile bir araya” getirmektir. Nitekim öyle de olur; verilen konferanslarla, gençleri bir araya toplamasıyla bir kültür mahfili olan Cemiyet, aynı zamanda “sanatta yenilik-eskilik” meselesini tekrar gündeme getirir. Tartışmalar sertleşince önce başkan Tokadizade Şekip’in istifa etmesi, ardından yeni gelen başkanın yeteri özeni gösterememesi sebebiyle Cemiyet kapanır. Fakat buna rağmen bu mahfil, kentnin edebî çehresinde, üyeleriyle birlikte yankı uyandırır.

Bu çalışmada -Cemiyet nezdinde- mekânın, İzmir’in edebî kent olma işlevine katkısı anlatılacaktır. Üyeleriyle, edebiyat dünyasında yarattığı tartışmalarıyla mekânın şehir açısından temsiliyeti ve etkisi irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet dönemi, İzmir, edebiyat mahfilleri, edebî kent, cemiyetler.

Bio: Yağmur Yıldırım, Özyeğin Üniversitesi’nde İnsan ve Toplum Bilimleri Bölümü’nde doktor olarak görev yapmaktadır ve Yeni Türk Edebiyatı sahasında edebiyat-mekân ilişkisi konusunda uzmanlaşmıştır. Araştırmaları kurgu ve kurgu dışında mekânın işlevinde yoğunlaşmakta olup kadınların edebiyat tarihi üzerine de çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde göç, Cumhuriyet’e bakış, hastalık gibi konularda makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları bahsedilen hususlarda devam etmektedir.

İklim Kurgu Edebiyatında Kent ve Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları İlişkisinin Okunması

Gizem Nur Öncü, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

Prof. Dr. Emine Köseoğlu, Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi

İçinde bulunduğumuz Antroposen dönemi, insan faaliyetlerinin doğal süreçler üzerinde belirleyici olduğu bir çağdır. Bu dönemin en önemli sonuçlarından biri olan iklim değişikliği, küresel sıcaklık artışı, deniz seviyesinin yükselmesi ve ekstrem hava olaylarındaki artış gibi gezegen ölçeğinde etkiler yaratan bir kriz olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu kriz yalnızca çevreyi değil, aynı zamanda bireylerin psikolojik algılarını, deneyimlerini ve davranışlarını da etkilemektedir. Bu çalışma, iklim değişikliğinin çok yönlü etkileri bağlamında, iklim-kurgu romanları aracılığıyla kent kavramı ve kent deneyimlerinin edebi temsiliyi incelemektedir. İklim-kurgu (cli-fi) edebiyatı, iklim değişikliği ve çevresel krizlere odaklanarak doğa ile insan arasındaki ilişkilerin yanı sıra bu krizlerin toplumsal, psikolojik ve kültürel etkilerini keşfeden bir edebi türdür. Bu tür, çevresel sorunları ve bu sorunların gelecekteki olası senaryolarını işleyerek yalnızca bilimsel verileri değil, aynı zamanda bu krizlerin kent yaşamı üzerindeki derin etkilerini anlamaya yönelik bir bakış açısı sunmaktadır. Çalışma kapsamında, Goodreads “Cli-Fi: Climate Change Fiction” başlıklı listeden seçilen 25 iklim-kurgu romanı ele alınarak bu eserlerin kentsel mekân tasvirleri, karakter-mekân ilişkileri ve iklim kriziyle mücadeleye yönelik sundukları çözüm önerilerini analiz edilmektedir. Birleşmiş Milletler’in Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri kapsamında yer alan “SKA 13: İklim Eylemi” alt hedefleri (13.1, 13.3, 13.B) çerçevesinde yapılan bu analiz, edebiyatın kent deneyimlerini yeniden kurgulamadaki ve sürdürülebilir kent politikalarına dair toplumsal bilinç oluşturmadaki rolünü vurgulamaktadır. Bu çalışma, iklim-kurgu edebiyatının yalnızca bilimsel ve politik tartışmalara zemin hazırlamakla kalmayıp kent kimliğini, toplumsal değerleri ve çevresel dönüşümün bireyler üzerindeki etkilerini anlamada önemli bir araç olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: İklim Kurgu, Edebiyat, Kent, Mekân, Sürdürülebilirlik.

Bio: Gizem Nur Öncü, mimar ve akademisyendir. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde yüksek lisans eğitimine devam etmekte ve Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü'nde misafir öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır. Akademik çalışmalarının yanı sıra, çeşitli tasarım ve kentsel araştırma atölyelerinde yürütücülük yaparak disiplinler arası projelerde aktif rol almaktadır.

Araştırma alanları, mimarlık ve mekân algısının psikolojik boyutları, edebiyat-mimarlık ve sinema-mimarlık ilişkisi gibi konular etrafında şekillenmektedir. “Analysis of the Perceptual Space in the Movie La Cara Oculta” ve “Analysis of the Sensory and Perceptual Aspects of Space in José Saramago’s Novel Blindness” başlıklı makaleleri ile “Vivarium Filminde Mekân Algısı: Mimarının Psikolojik Yansımaları Üzerine Bir Okuma” başlıklı konferans sunumu, bu alandaki akademik üretimlerine örnek teşkil etmektedir.

Güncel araştırmaları, çevresel psikoloji perspektifinden iklim değişikliğinin mekân ve çevre algısına etkilerini incelemeye odaklanmaktadır. Mekânın, bireyin hafızası ve deneyimleri üzerindeki rolünü disiplinler arası bir yaklaşımla ele alan çalışmalarıyla akademik alana katkı sunmaya devam etmektedir.

Prof. Dr. Emine Köseoğlu, mimari tasarım, çevresel psikoloji ve kentsel morfoloji alanlarında uzmanlaşmış bir akademisyendir. Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi'nde profesör olarak görev yapmaktadır.

Araştırmaları mekânsal biliş, algı, okunabilirlik, çevresel imge, mimari fenomenoloji, edebi mekân, destinasyon imgesi, turist davranışı, edebi turizm, tasarım/mimarlık eğitimi, kültür-mekân ilişkileri ve mekân dizimi üzerine yoğunlaşmaktadır. Bu alanlarda 100'ün üzerinde yayını bulunan Köseoğlu'nun çalışmaları Yapı, Mimar.ist, Mimarlık, Arkitekt, İTÜ A/Z, Visual Studies, Urban Research & Practice, Leisure Studies ve IDA Journal gibi dergilerde yayımlanmıştır.

Akademik yayıncılıkta da aktif bir rol üstlenen Köseoğlu, International Journal of Education in Architecture and Design dergisinin kurucusu ve baş editörüdür. Ayrıca, bab Journal of Architecture and Design (2019-2024) kurucu baş editörlüğünü yapmış, Journal of Global Environmental Psychology dergisinin kurucu editörler kurulunda yer almış ve Megaron dergisinde yardımcı editörlük görevini üstlenmiştir. 2016 yılında İdealkent dergisinin Kültür ve Kentsel Tipoloji özel sayısının editörlüğünü yapmıştır. 2022'den itibaren BAP ve TÜBİTAK projelerinde yürütücülük ve hakemlik yaparak akademik alana katkı sunmaya devam etmektedir.

Kent, Kimlik ve Sembolizm: İki Dişil Şehrin Karşılaştırmalı Analizi

Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi

Kentler, yalnızca fiziksel mekânlar değil, duygu, hafıza ve kimlik üretiminin de sahnesidir. Tarih boyunca, kentler ve mimari semboller, edebiyatta bireysel ve kolektif deneyimlerin temsil alanı olarak işlev görmüştür. Küreselleşme süreçlerinin etkisiyle kentler, kültürel ve sembolik kimliklerin inşa edildiği alanlar olarak karşımıza çıkar. Araştırma, Paris ve İstanbul'un küresel kimliklerini dişil metaforlar, mekânsal semboller ve edebi imgeler üzerinden inceleyerek, kent ve kimlik arasındaki karşılıklı etkileşimi ortaya koymaktadır.

Henri Lefebvre'in mekânın sosyal bir ürün olduğu fikri doğrultusunda, şehirlerin tarihi ve kültürel hafızalarının sürekli yeniden üretildiğini göstermektedir. Mekân yalnızca fiziksel bir varlık değil, toplumsal ilişkiler, politik söylemler ve duygulanımlarla şekillenen bir yapı olarak ele alınmıştır. Edebî metinler, kenti aynı zamanda bir 'kültürel karşılaşma' ve çarpışma mekânı olarak ele alır. Kentler, bireysel ve toplumsal kimliklerin şekillendiği ve müzakere edildiği alanlar olarak anlatılır. Bu doğrultuda, Seine ve Boğaziçi kültürel aidiyet, temsil politikaları ve kimlik üretimi sürecinde önemli iki unsur olmaktadır.

Çalışma, edebiyat ve sembolizm aracılığıyla kentlerin kimliklerinin nasıl yeniden inşa edildiğini, tarihi yapılar ve doğal mekânların bu süreçte nasıl rol oynadığını karşılaştırmalı analiz yöntemiyle incelemektedir. Kentler, anlatılar aracılığıyla yeniden üretilir ve kent politikaları bu anlatılardan doğrudan etkilenir. Ayasofya'nın camiye dönüştürülmesi veya Notre-Dame'in restorasyonu gibi güncel olaylar, küresel ölçekte kent kimliğinin egemenlik, hafıza ve kültürel miras söylemlerinin yeniden şekillendiği süreç olarak ele alınabilir.

Sonuç olarak çalışma, kentlerin kimlik politikalarını, edebiyat, kültürel temsil ve mekânsal semboller ekseninde değerlendirerek, şehirlerin küresel anlatılar içerisindeki rolünü derinlemesine analiz etmeyi amaçlamaktadır. Kent ve kimlik ilişkisini disiplinlerarası bir çerçevede ele alarak, şehirlerin uluslararası algılarının nasıl inşa edildiğine dair kapsamlı bir tartışmaya katkı sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Kent ve Kimlik, Mekânsal Semboller, Dişil Metaforlar, Edebi İmgeler, Küreselleşme

Bio: Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler doktora öğrencisi olup, Türk kimliği üzerine araştırmalar yapmaktadır. Kimlik teorisi, inşacılık teorisi ve kent çalışmaları alanlarında uzmanlaşmış olup, araştırmaları özellikle mekânın kimlik inşası üzerindeki rolü üzerine yoğunlaşmaktadır. İlk yüksek lisansını Paris'te tamamlayarak Osmanlı'daki Katolik, Yahudi ve Protestan topluluklarının dönüşümünü Osmanlı kimliği bağlamında incelemiştir. İkinci yüksek lisansını Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nde tamamlamış ve kentlerin dişil kimliği üzerine çalışmalar yürütmüştür. Güncel çalışmaları, Türk kimliğinin inşası ve kent-mekân ilişkisi üzerine odaklanmaktadır.

Yanık Saraylar veya Kentte Kadın İsyanı Var

Okan Yılmaz, Yıldız Teknik Üniversitesi

Türkçenin seçkin ve avangart yazarlarından Sevim Burak (29 Haziran 1931-30 Aralık 1983) ilk öykü toplamı *Yanık Saraylar*'da (1965) kendi dönemine göre son derece yenilikçi, alışılmamış ve sınırların ötesinde bir öykücü portresi çizer. “Queer’le keşisen Feminizm” odağında okunabilecek bu öyküler, yazarın edebiyat kamusundaki ilk görünüşünden kitabın yayımlanmasından sonraki sürece kadar türlü eleştirilere maruz kalmış ve hatta Yeni Dergi merkezinde Murat Belge, Asım Bezirci ve Doğan Hızlan gibi dönemin ünlü “erkek” eleştirmenlerinin öznesi olduğu bir “yeni öykü tartışması”na yol açmıştır.

Yanık Saraylar’daki öykülerinde daha çok kadın anlatıcıların ve karakterlerin erkek egemenin tahakkümüne karşı direnme biçimlerini yeni yöntemlerle anlatan, kadınların duygudurumlarını ve toplumsal hayattaki rollerini farklı biçimlerle ortaya koyan Sevim Burak’ın sıklıkla başvurduğu anlatım tekniklerinden biri “kent” kültürünü bir hafıza ve savunma mekanizmasına dönüştürmesidir.

“Yanık Saraylar veya Kentte Kadın İsyanı Var” isimli bu bildiride öncelikle dönemin “erkek” edebiyat kamusuna karşı Sevim Burak’ın konumu ve poetikası incelenecek, ardından Yanık Saraylar’da öne çıkan kent manzaralarının kadın karakterlerin radikal dışıl isyanlarını nasıl temsil ettiği deşifre edilecektir.

Anahtar Kelimeler: Sevim Burak, yeni öykü, kadın edebiyatı, kent hafızası, poetika.

Bio: Kadıköy’de doğdu. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı bölümünde okudu. 2020’de “Birhan Keskin’in Şiirlerinde Aşk ve Beden” isimli teziyle Yıldız Teknik Üniversitesi Yeni Türk Edebiyatı kürsüsünden yüksek lisans derecesini aldı. Şiirleri, yazıları ve söyleşileri Varlık, kitap-lık, yasakmeyve, Mühür, yeni e., Ot, KafkaOkur gibi dergilerde yayımlandı. Şiirleri İngilizceye, Arapçaya, Almancaya, Rumenceye çevrildi. Uluslararası şiir festivallerinde performanslar sergiledi, yurtiçinde ve yurtdışında çeşitli antolojilerde yer aldı. Yeni Türk Edebiyatı üzerine doktora çalışmalarını Yıldız Teknik Üniversitesi’nde sürdürüyor. FMV Işık Üniversitesi ve Yeditepe Üniversitesi’nde Türkçe ve edebiyat dersleri veriyor. dergy.com’da müzik ve tiyatro yazıları yazıyor. Kendi kuşağının tek anaakım şairi.

Kadımdan Kentlerin Hafızası

Erhan Kıvanç, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi

Bu çalışma, Murathan Mungan'ın 2008 yılında yayımlanan *Kadımdan Kentler* eserini kent, edebiyat ve tarih perspektifinden okuyarak kentlerin tarihsel hafızayı diri tutmadaki işlevine odaklanmayı amaçlıyor. Murathan Mungan yazınının tarih ve bellekle kurduğu bağ, eserlerinin daha iyi anlaşılması için bir anahtar sayılabilir. Tür farkı gözetmeksizin ilk şiir kitabı *Osmanlıya Dair Hikâyat*'tan son romanları *Hamamname* ve 995 km'ye kadar tarihyazımında görmezden gelinen, bilinçli ve sistemli şekilde dışarıda bırakılan, unutturulan eksik parçaları kurmaca eserlerinde hatırlar, tarihi edebiyatla günceller. Farklı eserlerinde coğrafyalar, kentler, mekânlar da hatırlattıklarıyla bu güncelleme işlemine doğrudan katılır. Bu eserlerin başında gelen *Kadımdan Kentler*'de, birbirleriyle bağlantılı sayılabilecek on altı kentte geçen on altı hikâye yer alır. Başta bireysel kadın öyküleri gibi görünseler de, arka planda hikâyeye dâhil olan kentler, bir öykü karakteri gibi insanlarla birlikte değişip dönüşürken, unutulmuş tarihin, yaşanan zamanın toplumsal ve siyasi boyutlarının ipuçlarını verir.

Anahtar Kelimeler: Murathan Mungan, Kadımdan Kentler, Tarihyazımı, Kentsel hafıza, Güncelleme

Bio: Erhan Kıvanç, yaklaşık on yıl Sabancı Üniversitesi'nde edebiyat dersleri vermiştir. Yeni Türk edebiyatı alanında uzmanlaşmıştır. Özellikle tarih ve edebiyat ilişkisi üzerine yoğunlaşmakta olup, Murathan Mungan'ın eserlerinde bu konuyu incelediği yüksek lisans tezi yazmıştır. Çeşitli bildiri ve yayınları vardır. Orhan Kemal'in eserlerine kent odaklı yaklaşarak Kemal'i toplumcu gerçekçilik dışında değerlendirmeye çalıştığı doktora tezine devam etmektedir.

Kent ve Öteki: Yusuf Atılgan'ın *Bodur Minareden Öte* Öyküsünde Mekân ve Yabancılaşma

Faruk Başol, Kocaeli Üniversitesi

Kentsel yaşam, bireyin kimlik inşasında belirleyici bir rol oynarken, aynı zamanda aidiyet krizleri ve yabancılaşma duygularını da beraberinde getirir. Yusuf Atılgan'ın *Bodur Minareden Öte* adlı öyküsü, kent ile birey arasındaki gerilimli ilişkiyi, modern bireyin ötekilik deneyimi üzerinden ele alır. Öyküde kent, bireyi kuşatan, ancak ona alan açmayan bir mekân olarak sunulur.

Öykünün anlatıcısı, geçmişinden kopmuş, kendini kent içinde var edemeyen bir karakterdir. Kalabalık vapurlar, stadyumdaki bağırışlar, sokakların ve evlerin kasveti, onun kentin içinde ama ona ait olmayan biri olduğunu hissettirir. Anlatıcı, kendini iş yerinde, kamusal alanlarda ve ağabeyinin evinde var etmeye çalışsa da her defasında daha büyük bir ötekilik hissine kapılır. Kent, onu içine almayan, dışlayan, giderek daralan ve kaçışı imkânsızlaştıran bir hapishaneye dönüşür.

Bu çalışmada, *Bodur Minareden Öte* öyküsündeki kentsel mekân tasvirlerinin bireyin yabancılaşma süreciyle nasıl örtüştüğü incelenecek; modern kentli bireyin "öteki" olarak konumlanmasının, mekânsal sıkışmışlık ve aidiyet yoksunluğu üzerinden nasıl anlatıya dönüştüğü irdelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Aidiyet, Mekân, Ötekileşme, Yabancılaşma, Yusuf Atılgan

Bio: Faruk Başol, Kocaeli Üniversitesi'nde Yüksek Lisans öğrencisidir ve aynı zamanda Enstitü İstanbul İsmek'te Yazarlık Atölyesi Eğitimci olarak görev yapmaktadır. Kendisi, Yaratıcı Yazarlık alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle Yeni Türk Dili ve Korku Edebiyatı üzerine yoğunlaşmakta olup, Söz varlığı üzerine çalışmalar yürütmektedir. Şimdiye kadar bir romanı yayımlanmış ve senaryosunu yazdığı beş sesli tiyatro eseri, dijital ortamlarda gösterilmiştir. Güncel çalışması, İhsan Oktay Anar'ın Tiamat adlı romanının söz varlığı üzerine odaklanmaktadır.

İstanbul'da Kentsel Ulaşımın 20. Yüzyıl Türk Şiirine Yansıması Üzerine Bir İnceleme

Dr. Adnan Tetikol, İstanbul Aydın Üniversitesi

İstanbul; Londra, Paris, New York gibi dönemin diğer siyasi ve ticari merkezleri ile eşzamanlı sayılabilecek tarihlerde toplu ulaşım araçları ile tanışmış, kentteki kara ve deniz ulaşımı ile birlikte raylı sistem ağları gelişerek günümüze gelmiştir. 19. Yüzyılın ortalarından itibaren İstanbul'daki deniz ulaşımı ve raylı sistem ulaşımı başta olmak üzere toplu ulaşım sistemleri ve araçları kentlilerin günlük yaşamında önemli bir rol üstlenirken toplumsal hafızada yer edinmiş, kültür ve sanatta işlenen bir tema haline de gelmiştir.

Türk Edebiyatı'nda İstanbul kent içi toplu ulaşımında işletilen vapurlar ve tramvaylar başta olmak üzere ulaşım araçları kendilerine yer bulmuştur. Yazarlar ve şairler; İstanbul'u betimlerken İstanbul'un doğal bir parçası olarak gördükleri kentsel ulaşım araçlarına ve altyapısına değinmişler, eserlerindeki duyguları bazen bu araçların içinde yaşamışlar bazen bu araçlar ile sevdiklerine ulaşmışlar bazen de bu araçlar özel bir ana eşlik etmiştir.

Bu çalışmada 20. Yüzyıl Türk Şiir'inde İstanbul toplu ulaşım sisteminin ve araçlarının ne şekilde işlendiğinin, hangi imgelerle ilişkilendirildiğinin, mekân ve ulaşım ilişkisinin nasıl kurulduğunun ve ulaşım sistemindeki değişimlerin şiirlere nasıl yansıdığına incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada materyal olarak Türk Edebiyatı'nda iz bırakmış şairlerin 20. Yüzyılda yazdıkları şiirler kullanılmıştır. Çalışmada yöntem olarak ise içerik ve söylem analizine başvurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türk Şiiri, Kentsel Ulaşım, İstanbul, Toplu Ulaşım, Edebiyat.

Bio: Adnan Tetikol, İstanbul Aydın Üniversitesi'nde Doktor Öğretim Görevlisi olarak görev yapmaktadır ve yerel yönetimler ve kent politikaları alanında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle kentsel ulaşım üzerine yoğunlaşmakta olup, küresel kentlerdeki kentsel ulaşım yönetimleri üzerine çalışmalar yürütmektedir. Ulusal ve uluslararası konferanslarda bildiriler sunmuş, çeşitli akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Güncel çalışmaları küreselleşme, demokrasi, yerel yönetimlerde hizmet sunumu üzerine odaklanmaktadır.

Orhan Hançerlioğlu ve Selim İleri'nin Öykülerinde Kır, Kent ve Kentleşme: Geleceğin Şehir Plancılarının Algısı

Dr. Şenol Erensoy, Kırklareli Üniversitesi

Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi

Kentleşme süreci, bireylerin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamlarını dönüştürmekle kalmayıp, edebiyat metinlerinde de önemli bir tema olarak yer edinmiştir. Kırdan kente göç, toplumsal değişimler ve modernleşme süreçleri, Türk edebiyatında sıkça ele alınan meseleler arasındadır. Bu bağlamda, Selim İleri ve Orhan Hançerlioğlu gibi yazarlar, kentleşmenin bireyler ve toplum üzerindeki etkilerini edebi eserleri aracılığıyla irdelemişlerdir. Yakın zamanda kaybettiğimiz usta yazar Selim İleri'nin öykülerinde İstanbul merkezli kent ve kentleşme olgusu, bireyin kentsel dönüşüm karşısındaki ruhsal ve sosyal durumu çerçevesinde ele alınmaktadır. Orhan Hançerlioğlu ise 1946-1953 yılları arasında yayımlanan hikayelerinde Trakya ve Anadolu kırsalını, kentleşme süreçleri bağlamında irdelemektedir.

Çalışma, Orhan Hançerlioğlu ve Selim İleri'nin öykülerinde kır, kent ve kentleşme olgularının nasıl ele alındığını incelemeyi amaçlamaktadır. Selim İleri'nin anlatılarında, İstanbul'un dönüşen yapısı ve bireyin kentleşme sürecindeki konumu ele alınırken, Orhan Hançerlioğlu'nun öykülerinde kır-kent karşıtlığı, göç eden bireylerin yaşadığı kültürel çatışmalar üzerinden işlenmektedir. Çalışma kapsamında, Hasan Akgöğ'ün "Selim İleri'nin Hikâyelerinde Kent/Kentleşme Meselesi" ve Meral Demiryürek'in "Orhan Hançerlioğlu'nun İnsansız Şehir'inde Köylüler ve Kentliler" adlı makaleleri temel alınmıştır. Bu metinler ışığında, her iki yazarın kentleşmeye dair anlatıları çözümlenmiştir.

Araştırma, Kırklareli Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğrencileri tarafından gerçekleştirilmiş olup, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerinin ders kapsamındaki çalışmalarıyla yürütülmüştür. Edebiyat eserlerinin kent planlama ve sosyoloji bağlamında nasıl değerlendirilebileceği üzerine yapılan bu analiz, öğrencilerin kentleşme süreçlerini farklı açılardan kavramalarına katkı sağlamıştır.

Sonuç olarak çalışma, edebi metinlerin kent kimliği, mekânsal dönüşüm ve kır-kent ilişkisi üzerine yeni bir perspektif sunabileceğini ortaya koymaktadır. Gelecekte edebiyat ile kent çalışmalarının daha bütüncül ele alınması, kentleşme politikalarının sosyokültürel boyutunu anlamada önemli bir açılım sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Türk Edebiyatında Kent, Kır-Kent Karşıtlığı, Kent Planlama ve Edebiyat, Kentleşme, Mekansal Dönüşüm

Bio: Dr. Şenol Erensoy, Kırklareli Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nde misafir öğretim görevlisi olarak görev yapmaktadır ve şehir planlama, şehircilik ve kentsel tasarım alanlarında uzmanlaşmıştır. Araştırmaları özellikle şehircilik, kültürel kimlik ve mekânsal planlama üzerine yoğunlaşmakta olup, şehir planlama süreçlerinde edebiyat, müzik ve resim gibi sanatsal unsurların rolü üzerine çalışmalar yürütmektedir. Çeşitli konferanslarda bildiriler sunmuştur ve Kırklareli Üniversitesi'nde 2. sınıflara Atölye II, 3. sınıflara Atölye IV ve 4. sınıflara Mesleki Deneyim Dersleri vermektedir. Güncel çalışmaları, şehir bilinci, kültürel kimliğin mekâna yansması ve şehirlerin kültürel kimliğinin planlama süreçlerindeki yeri üzerine odaklanmaktadır.

Tuba Peren Erensoy, İstanbul Gelişim Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler doktora öğrencisi olup, Türk kimliği üzerine araştırmalar yapmaktadır. Kimlik teorisi, inşacılık teorisi ve kent çalışmaları alanlarında uzmanlaşmış olup, araştırmaları özellikle mekânın kimlik inşası üzerindeki rolü üzerine yoğunlaşmaktadır. İlk yüksek lisansını Paris'te tamamlayarak Osmanlı'daki Katolik, Yahudi ve Protestan topluluklarının dönüşümünü Osmanlı kimliği bağlamında incelemiştir. İkinci yüksek lisansını Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi'nde tamamlamış ve kentlerin dışıl kimliği üzerine çalışmalar yürütmüştür. Güncel çalışmaları, Türk kimliğinin inşası ve kent-mekân ilişkisi üzerine odaklanmaktadır.

The Literary Spaces of Lisbon: Urban Representation in José Saramago's *O Ano da Morte de Ricardo Reis*

Dr. Berfu Güley Gören Soares, Universidade Nova de Lisboa

Urban studies examines the spatial, social, cultural, and political dimensions of cities through theoretical frameworks to analyze urban experiences (Harvey, 1989; Soja, 1996). Literary texts serve as crucial sources in this exploration, not only portraying the physical structures of urban spaces but also revealing their socio-political dynamics and their impact on individuals. As such, they emerge as a cultural artifact that both reflects and shapes the evolving identity of the city (Lefebvre, 1991; de Certeau, 1984). In this context, José Saramago's *O Ano da Morte de Ricardo Reis* (1984) constructs Lisbon as a narrative space where historical, political, and literary memory intersect, offering a multilayered urban representation.

Set in 1936, under Salazar's regime, the novel follows Ricardo Reis as he navigates an oppressive urban landscape permeated by political repression. Drawing on Benjamin's (1938) concept of the flâneur, Reis' wanderings position him as an observer oscillating between past and present. Baixa and Chiado neighborhoods function as spaces of historical continuity while embodying his internal conflict between belonging and exile. The port symbolizes displacement and alienation, reinforcing his existential detachment, while bookstores serve as loci where he confronts Pessoa's literary legacy.

This study examines Lisbon's role in literary memory within *O Ano da Morte de Ricardo Reis*, exploring how urban space is reconstructed through narrative and contributes to collective remembrance and identity formation (Nora, 1989), while providing insight into how literature reimagines the city as a palimpsest of historical layers, offering a perspective on the interactions between space, memory, and cultural identity.

Keywords: José Saramago, Lisbon, Literary memory, Narrative space, Urban space.

Bio: Dr. Berfu Güley Gören Soares is a Principal Researcher at CICS.NOVA, Faculty of Social and Human Sciences at NOVA University Lisbon with a specialization in Urban Planning. She focuses on key issues related to accessibility, inclusive urban design, and sustainable urban spaces and society. Her research is particularly centered on enhancing urban spaces through active mobility, promoting equitable design for marginalized groups, such as children, elderly individuals, people with disabilities, and pregnant women, and fostering walkable cities. Her research interests delve into the complex intersections of urban planning and social equity, and overall well-being for diverse populations. She has presented her research at numerous national and international conferences, and has authored articles published in academic journals.

Cultural Crossroads: American Perspectives on 19th Century Izmir's Urban Experience

Assist. Prof. Ayşegül Avcı, Yaşar University

Assist. Prof. Esen Kara, Yaşar University

The 19th century Izmir occupies a place in popular imagination and mainstream narratives as a cosmopolitan city, known for its multicultural social fabric, port identity, and economic significance. Notably, during the early 19th century, Izmir began to draw the interest of American travelers, who were intrigued by the experiences of merchants and missionaries settling in Izmir for the first time. The American travelogues allow for a multifaceted exploration of urban spatial experience in the first half of the 19th century, providing a fresh perspective on the city's history through the eyes of a people of European descent yet coming from the New World. Through these accounts, we can examine not just the East-West duality and the orientalist perspective produced then but also diverse encounters within the urban everyday life. The travelogues, in that sense, serve as alternative media for the socio-spatial mapping of Izmir. This paper will present a close-reading of American travelogues, focusing on encounters between American travelers and Smyrniots, including both Levantines and Ottoman subjects. A spatial reading of the lines of ethnicity that segregate the city, threshold spaces like the Caravan Bridge, Casino, and Frank Street, and the designations of domestic spaces in different neighborhoods will reveal a fragmented urban everyday life that is in constant tension with the city's cosmopolitanism. This study aims to deconstruct the cosmopolitan image of Izmir prior to the great fire of 1922 and offers a lens to re-read the city's archival memory within cultural studies scholarship.

Keywords: Izmir, nineteenth century, urban everyday life, American travelogue, cosmopolitanism

Bio: Ayşegül Avcı is an Asst. Prof. at Yaşar University, specializing in the field of American Studies. Her research focuses on American literature and history, particularly exploring international relations between the USA and the Ottoman Empire, as well as the Republic of Turkey. She has presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Her recent work examines the influence of the USA in Ottoman modernization and cultural interactions between the two countries.

Esen Kara is Asst. Prof. at Yaşar University, specializing in the field of Turkish and American literatures. Her research focuses on urban cultural studies and memory studies. She has presented papers at national and international conferences and have published articles in various academic journals. Her recent work examines affective archives and memory in American literature.

Kent Anlatısının Odağında Beyoğlu: Fikret Adil'in Asmalımescit 74 ve Server Bedi'nin Şeytan Romanlarında Mekânsal Temsil

Yeşim Esin Hamamcı, Yeditepe University

Bu çalışma, 1930'lu yılların İstanbul'unda Beyoğlu'nun edebi temsillerini Fikret Adil'in Asmalımescit 74 ve Server Bedi (Peyami Safa)'nin Şeytan adlı romanları üzerinden incelemektedir. Kentin mekânsal anlatımı, karakterlerin toplumsal konumları ve bireysel yönelimleriyle birlikte ele alınmakta, Beyoğlu'nun edebiyatta nasıl bir söylemsel zemin olarak işlev gördüğü tartışılmaktadır.

Asmalımescit 74, bohem yaşam tarzının ve sanatçı çevrelerinin bulunduğu bir pansiyonu merkezine alırken, Şeytan romanı, alt sınıf eğlence kültürü ve suç çevrelerinin yoğunlaştığı bir barı odağa yerleştirir. Her iki roman da Beyoğlu'nu yalnızca bir dekor değil, karakterlerin psikolojisini, toplumsal aidiyetlerini ve sınıfsal hareketliliklerini belirleyen aktif bir anlatı ögesi olarak kurgular.

Çalışmanın bulguları, Beyoğlu'nun iki farklı anlatıda da çok katmanlı bir kentsel deneyim sunduğunu ortaya koymaktadır. Asmalımescit 74'teki pansiyon, bireysel özgürlüğün, aidiyetsizliğin ve sanatsal üretimin merkezi olarak görünürken, Şeytan'daki bar, marjinallik, tehlike ve çözümlenin sembolü haline gelir. Böylece Beyoğlu, bir yandan kültürel çoğulculuğu ve modernleşme arzusunun taşırken, diğer yandan ahlaki çöküş ve sınıfsal çatışmaların mekânı olarak belirlemektedir. Bu bağlamda, Beyoğlu'nun edebi temsili, kent mekânının toplumsal yapı ve bireysel deneyimlerle nasıl örüldüğünü gösteren güçlü bir anlatı düzlemi sunar.

Keywords: Beyoğlu, edebi mekân, toplumsal sınıf, bohem yaşam, suç kültürü

Bio: Yeşim Esin Hamamcı, Yeditepe Üniversitesi'nde öğretim görevlisidir. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü mezunudur. Aynı üniversitede Yeni Türk Edebiyatı alanında yüksek lisansını tamamlamıştır. İstanbul Medeniyet Üniversitesi'nde yürüttüğü doktora çalışmasında, Henri Lefebvre'ün "heterotopya" kavramı çerçevesinde 1950-2000 yılları arasında Türk edebiyatında kaleme alınmış romanları incelemektedir. Akademik çalışma alanları edebiyat, kent çalışmaları, müzik ve sanat üzerinedir.

Açık Radyo'da "Ben Buradan Okuyorum" adlı edebiyat eleştirisi programının sunucularından olan Hamamcı, Gazete Oksijen'de kitap ve sanat yazıları kaleme almakta; ayrıca K24, Hürriyet, BirGün, İstanbul Art News, Remzi Kitap, Dark Blue Notes, Aposto ve Sanat Kritik gibi çeşitli mecralarda yazıları yayımlanmaktadır. Peyami Safa, Mehmet Rauf ve Hüseyin Cahit başta olmak üzere birçok yazarın eserlerini yayına hazırlamış; Osmanlı Türkçesinden kitaplar çevirmiştir. Can, Sel ve Ötügen gibi yayınevleri için çeviri ve editöryel çalışmalarını sürdürmekte, yazarların daha önce yayımlanmamış metinlerini yayına kazandırmaya devam etmektedir. Ulusal ve uluslararası sempozyumlarda bildiriler sunmuş; akademik dergilerde makaleleri yayımlanmıştır. Son dönem çalışmaları, edebi metinlerde kent temsillerine odaklanmaktadır.

Kemal Tahir'in "Sağır Dere" ve Adalet Ağaoğlu'nun "Ölmeye Yatmak" Adlı Romanlarında Kent ve Taşra İkilemi

Övünç Demiray, Mersin Üniversitesi

Türk edebiyatında kent çeşitli romanlar düzeyinde ele alındığında, tıpkı Batı edebiyatında olduğu gibi hep bir varılacak son nokta yahut mücadele edilecek "er meydanı" olarak anlaşılır. Bu bakımdan kent ve insan ilişkileri düzlemi itibarıyla edebiyatımızda olduğu kadar sinemamızda da bütün olayların cereyan ettiği mekanlar toplamı olarak görülebilir kent. Söz gelimi, insanlar için İstanbul'a geliş ve gidiş hem bir gereklilik hem de bir kaçış, kurtulma yeridir. Lütfi Ömer Akad'ın, -Gelin (1973), Düğün(1973), Diyet (1974)- sinemasında olduğu gibi, kentleşme üzerinden şekillenen hayatların sahibi insanların neden İstanbul'a geldiği ve gittiğidir. Keza paralel olarak Orhan Kemal'in "Gurbet Kuşları" adlı romanı da bu sorun üzerinden ortaya çıkar, yani İstanbul'un bir ekmek kapısı olması açısından. Oktay Rifat'ın "Bir Kadının Penceresinden" (Filiz'in Selimle) ve Vedat Türkali'nin "Bir Gün Tek Başına" (Kenan'ın Günsel'le) adlı romanlarındaysa İstanbul devrimcilik adında çevrilen entrikalar etrafında şekillenen sol örgütlerin eylemlerine "yabancı" olan kişilerin yasak aşklarının tanığıdır. Yaşar Kemal'de ise Adana bir olanaksızlıktır, kuraklıktır, sıtmadır; Orhan Kemal'de ise bir kırık hayaller yumağıdır, fabrikadır, pamuk işçiliğidir. Şüphesiz burada örnekler daha da çoğaltılabilir.

Ama esas olarak Adalet Ağaoğlu'nun "Ölmeye Yatmak" ve Kemal Tahir'in "Sağır Dere" adlı romanlarında Ankara kenti, İstanbul'dan farklı olarak, insan ve onun edimleri yönünden daha bir öne çıkar. Baştan söylemek gerekir ki, bu iki romancının gözünde Ankara bir ada gibi ütopyadır. Kemal Tahir'de Ankara kent taşra ikileminde sıkışan kişilerin açmazlarının ekonomik boyuta taşması, Ağaoğlu'nun romanında ise Cumhuriyet neslinin görev duygusuyla ülkeyi kalkındırma girişimlerinde bulunduğu güvenceli limandır. Bu bağlamda Ağaoğlu'nun deyişimiyle "yaşama fukaraları" olan insanların psikolojisinde oluşan tahribatı modernleşme üzerinden, yani seçkin bir hava üzerinden ele almak yerine onların kentle kurduğu bireysel (çıkarcı) ilişkilerine bakmak gerekir. Köylülükten kurtulmak adına kentleşmeyi bir model olarak alırken ideolojiye sarılma gibi.

Anahtar Kelimeler: Adalet Ağaoğlu, Kemal Tahir, Ankara, Kent, Taşra, İnsan, Modernleşme.

Bio: 1986 Sivas doğumlu olan Övünç Demiray 2007 yılında Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Heykel Bölümü'ne girmiştir. 2010 yılında Resim Bölümü'ne geçmiştir ve 2013 yılındaysa mezun olmuştur. Yine aynı yıl, aynı üniversitede, Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı'nda, Resim Bölümünde Yüksek Lisans eğitimine girmiştir. 2018 Yılındaysa "Yeni Figürasyondan, Yeni Dışavurumculuğa İfadeci Resim ve Günümüz Sanat Ortamındaki Örnekleri", adlı tezle mezun olmuştur. 2023 yılında da Mersin Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Resim Ana Sanat Dalı'nda, Resim Bölümünde Sanatta Yeterlik eğitimine devam etmektedir. Diğer taraftan da Birikim Dergisi, e-skop, Eleştirel Kültür, Edebiyat Haber, K24, sosybilimler.org gibi yayın ortamlarında sanat tarihi, kültür, edebiyat üzerine çeşitli yazılar yazmıştır ve yazmaya devam etmektedir.

Hüseyin Rahmi Gürpınar ve Sait Faik Abasıyanık'ın Müze Evleri Bağlamında Türkiye'deki Müzecilik Politikalarına ve Yönetimlerine Karşılaştırmalı Bir Bakış

Cafer Sarıkaya, Boğaziçi Üniversitesi

Bu makalede, Türk edebiyatının önemli yazarları arasında yer alan Hüseyin Rahmi Gürpınar'ın Heybeliada'da ve Sait Faik Abasıyanık'ın Burgazada'da bulunan evlerinin müzeye dönüştürülme süreci aktarıldıktan sonra, Türkiye'deki müzecilik anlayışının tartışılması amaçlanmaktadır. Her iki yazarın evi de ne tesadüftür ki aynı yıl (1964), özel mülkiyetten çıkarılarak müze haline dönüştürülmeleri için farklı kurumların sorumluluğuna verilmelerine rağmen, Abasıyanık'ın evi aynı yıl müzeye dönüştürülmüş, Gürpınar'ın evi ise ancak 36 yıl sonra, içindeki birçok değerli eşyanın kaybolmasının ardından müzeye dönüştürülebilmştir. Bu olaydan anlaşılabilceği üzere Türkiye'de ölmüş yazarların bazılarının evine sahip çıkılırken bazılarının evine ise sahip çıkıl(a)mamaktadır. Hâlbuki bu mekânlar bugünün gençlerinin kendilerini ancak romanlarıyla ve öyküleriyle tanıdıkları yazarların, eserlerini yazdıkları ortamlar ile tanıştıracak ve onların düş dünyalarını geliştirerek, yaratıcı olmalarına katkıda bulunacaktır. Bu mekânlarda sık sık bir araya gelerek yazarların anısının yaşatılması için yaynevlerinin ve üniversitelerin özellikle edebiyat bölümlerinin ve edebiyat kulüplerinin buralara geziler düzenleyerek bu yazarların hatırlanmasını sağlamaları gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Hüseyin Rahmi Gürpınar, Sait Faik Abasıyanık, Müze Evler, Müzecilik Politikaları ve Yönetimleri

Bio: Cafer Sarıkaya, “Farklılığın Kutlanması: 1893 Şikago Columbus Dünya Sergisi’ndeki ‘Türk Tiyatrosu’ ” başlıklı Yüksek lisans tezini tamamladığı Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü’nde bir doktora adayıdır. Araştırma alanları arasında ağırlıklı olarak geç Osmanlı İmparatorluğu ve Cumhuriyet Türkiye’sindeki Ermenilerin yanı sıra diaspora, Karadeniz ve Ortadoğu Araştırmaları yer almaktadır. Doktora çalışması projesi, Ünye ve çevresindeki Ermeni cemaatinin anılarını, travma ve nostaljinin karışık duygular ürettiği aidiyet duygusunu araştırmayı amaçlamaktadır.

19 Nisan 2025

İstanbul Kent Üniversitesi

ULUSLARARASI

KENT SEMPOZYUMU

KENT VE EDEBİYAT

Book of Abstracts

Bildiri Özet Kitapçığı